

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัย
มณฑลทหารบกที่ 42

เอกสารวิจัยส่วนบุคคล



โดย

พันเอก อริยะ อินทะนาม
รองเสนาธิการ มณฑลทหารบกที่ 41

วิทยาลัยการทัพบก

กันยายน 2567

เอกสารวิจัยเรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42

โดย พันเอก อริยะ อินทะนาม

อาจารย์ที่ปรึกษา พันเอก พงศ์ปณต อรุณสุวรรณ

วิทยาลัยการทัพบก อนุมัติให้เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรหลักประจำ วิทยาลัยการทัพบก ปีการศึกษา 2567 และเห็นชอบให้เป็นเอกสารวิจัยส่วนบุคคลที่อยู่ในเกณฑ์ระดับ **ดีมาก**

พลตรี

(ทงศักดิ์ มหาวงศ์)

ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก

คณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

พันเอก

(พิชชญาน พวงทอง)

ประธานกรรมการ

พันเอก

(อภิเศรษฐ์ कुमारักษ์)

ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

พันเอกหญิง

(รัชนินาฏ ถนอมสิน)

กรรมการ

พันเอก

(เจษฎา มหาชาติ)

กรรมการ

พันเอก

(พงศ์ปณต อรุณสุวรรณ)

กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้วิจัย พันเอก อริยะ อินทะนาม
เรื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42
วันที่ 11 กันยายน 2567 **จำนวนคำ :** 9,989 **จำนวนหน้า :** 38
คำสำคัญ ประสิทธิภาพ, ภัยพิบัติ
ชั้นความลับ ไม่มีชั้นความลับ

การวิจัยเอกสารฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา เรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42 ในการช่วยเหลือประชาชน ที่ประสบภัยพิบัติในปัจจุบันและศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการช่วยเหลือประชาชนพื้นที่ภัยพิบัติในทุกรูปแบบตลอดจนชี้ให้เห็นบทบาทหน้าที่ของมณฑลทหารบกที่ 42 ในหน้าที่ในยามปกติ และ ในยามที่เกิดภัยพิบัติ เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการเข้าช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ

การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยพิบัติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง ทั้งการเตรียมความพร้อมของหน่วย การประสานงาน บูรณาการณกับหน่วยงานราชการภายนอก และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้อง ทำงานประสานสอดคล้องกันอย่างมีระบบ ตั้งแต่ ก่อน ระหว่าง และ หลัง เกิดเหตุภัยพิบัติในพื้นที่ รับผิดชอบ ประชาชนก็มีส่วนสำคัญในการที่จะรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง การช่วยเหลือจะเพิ่มประสิทธิภาพให้กับหน่วยงานเป็นอย่างมาก

ABSTRACT

AUTHOR: Colonel Ariya Inthanam
TITLE: The increase of Efficiency disaster mitigation 42st Military Circle.
DATE: 11 September, 2024 **WORD COUNT:** 9,989 **PAGES:** 38
KEY TERMS: Efficiency, Disaster
CLASSIFICATION: Unclassified

Researching this document as part of the study on increase of Efficiency disaster mitigation 42st Military Circle aims to study and increase efficiency disaster mitigation 42st Military Circle In helping people that are affected by disasters at present and study the factors that are obstacles In helping people in disaster areas in all forms, as well as identifying roles and duties of the mitigation 41st Military Circle, in normal times and in times of disasters to create readiness to help people affected by disasters

To helping people affected by disasters effectively depends on many factors, including the preparation, coordinate with the governments concerned and the private sector concerned. Working in coordination systematically before, during, and after disasters, in responsible areas, people are important role in obtaining information and follow the system correctly, will greatly increase the efficiency of the agency.

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดการวิจัย	4
วิธีการศึกษา	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
บทที่ 2 บทวิเคราะห์	
สภาพปัญหาของระบบบริหารจัดการตามกฎหมาย	7
ในการดำเนินงานระหว่างองค์กร	
วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์	21
การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบรรเทาสาธารณภัยของ	24
มณฑลทหารบกที่ 42	
แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพให้หน่วยมณฑลทหารบกที่ 42	29
บทที่ 3 บทอภิปรายผล	
การแก้ไขคำสั่งเพื่อแก้ไขการเบิกจ่ายงบประมาณให้ครอบคลุม	31
การปฏิบัติงานของหน่วย มณฑลทหารบกที่ 42	
แนวทางการพัฒนาในการเสริมสร้างบุคคลากร ยุทธโศปกรณ์	31
ให้ทันสมัยและเหมาะสมในแต่ละหน่วย ตามลักษณะ	
ทางภูมิศาสตร์ในพื้นที่รับผิดชอบ	
บทที่ 4 บทสรุป	
สรุปผลการวิจัย	36
ข้อเสนอแนะ	24
เอกสารอ้างอิง	
ประวัติย่อผู้วิจัย	

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทย มีพื้นที่ประมาณ 513,115.06 ตารางกิโลเมตร ลักษณะภูมิประเทศที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดของประเทศไทยคือ ภูเขาสูง ที่ราบลุ่มตอนกลาง ที่ราบสูงภาคเหนือของไทยมีภูเขาทอดผ่านเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ชายแดนพม่าผ่านคอคอดกระและคาบสมุทรมลายู ที่ราบตอนกลาง เป็นพื้นที่ลุ่มซึ่งระบายน้ำโดยแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่น้ำสายย่อย ทั้งนี้ แม่น้ำเจ้าพระยา ถือเป็นระบบแม่น้ำที่สำคัญของประเทศ โดยไหลผ่านไปสู่สามเหลี่ยมปากแม่น้ำ ซึ่งอยู่ที่หัวอ่าวกรุงเทพ แม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านพื้นที่กว่าหนึ่งในสามของประเทศ ในพื้นที่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศเป็นที่ราบสูงโคราชพื้นที่มีเนินลาดและทะเลสาบต้นเขิน มีแม่น้ำมูลไหลไปรวมกันเป็นแม่น้ำโขงซึ่งไหลลงสู่ทะเลจีนใต้โดยมีคลองและเขื่อนเป็นจำนวนมาก¹

จากลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยจึงหนีไม่พ้นการเกิดภัยพิบัติต่างๆ เช่น อุทกภัย วาตภัย ดินโคลนถล่ม หรือแม้แต่การเกิดไฟป่า ฯลฯ ทั้งจากธรรมชาติและจากการที่มนุษย์สร้างขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยในอดีตเมื่อ 20 ปี สามารถที่จะรับมือจากภัยพิบัติทางธรรมชาติต่างๆ ได้ส่งผลให้เกิดความเสียหายในพื้นที่จำกัดเพราะสามารถที่จะควบคุมคาดการณ์และรับมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากสภาวะแวดล้อมของประเทศไทยและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) ความเจริญเติบโตทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมมนุษย์ซึ่งถือว่ามีส่วนธรรมชาติทำลาย ปิดเส้นทางน้ำตามธรรมชาติทำให้สภาพแวดล้อมในอดีตที่มีการเกื้อหนุนกันตามวัฏจักรของธรรมชาติตลอดระยะเวลา 20 ปี เกิดเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของโลก (Global Agenda)

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง ข้อ 12.3 กำหนดให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพการเตรียมความพร้อมแห่งชาติและระบบการจัดการสาธารณภัยและความมั่นคงแบบใหม่ ให้มีความพร้อมเผชิญกับภาวะไม่ปกติและภัยคุกคามทุกรูปแบบสามารถบูรณาการความร่วมมือได้จากทุกภาคส่วน ให้สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการตั้งแต่ในระดับชาติและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงกลาโหมจึงดำเนินการให้ทหารทุกเหล่าทัพ มีความพร้อมในการเตรียมรับมือภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทยขึ้น เพื่อรองรับแผนบรรเทาสาธารณภัย

กระทรวงกลาโหม 2558 และสอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ พ.ศ. 2558 และ พระราชบัญญัติ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550

แนวทางของกองทัพไทยในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน: สปฉ. (Emergency Support Function: ESF) ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ พ.ศ. 2558 หลักการแนวทางการปฏิบัติ (Concept of Operations) ได้จัดตั้ง ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองบัญชาการ กองทัพไทย และศูนย์บรรเทาสาธารณภัยเหล่าทัพ สนับสนุนกำลังพลและยุทโธปกรณ์ ให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยและสนับสนุนส่วนราชการในพื้นที่ตามแผน การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย (บกปก.ช.) และให้รายงานผลการปฏิบัติให้กับ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพไทยและศูนย์บรรเทาสาธารณภัยเหล่าทัพ ทราบอย่างต่อเนื่องรวมทั้งติดตามและ เฝ้าระวังสถานการณ์วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์รายงานและเสนอความเห็นต่อ ผู้บัญชาการเหตุการณ์ เพื่อตกลงใจในการใช้กำลังพลและยุทโธปกรณ์เข้าแก้ไขสถานการณ์ ฉุกเฉินต่างๆ

กองทัพบก ได้จัดตั้ง ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก (ศบก.ทบ.) ตามแนวทางที่กระทรวงกลาโหมมอบหมาย เพื่อให้ การปฏิบัติงานในการป้องกัน แก้ไข และบรรเทาสาธารณภัยที่เกิดจากสาธารณภัย และอุบัติเหตุ รวมทั้งการช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยพิบัติของกองทัพบกเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพ สอดคล้อง กับนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้ มณฑลทหารบกที่ 42 ถือเป็นหน่วยขึ้นตรงกับกองทัพภาคที่ 4 ตอบสนองนโยบายและสั่งการจากกองทัพบกและกระทรวงกลาโหม ซึ่งเมื่อเกิดสาธารณภัยขึ้น ในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42 เพื่ออำนวยความสะดวก ประสานงานและ ติดตามสถานการณ์ภัยพิบัติในพื้นที่รับผิดชอบ โดยมีการกำหนด ความรับผิดชอบให้กับหน่วยขึ้นตรงเพื่อช่วยเหลือประชาชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทันเวลาและสอดคล้องต่อการปฏิบัติงานร่วมกันซึ่งประกอบด้วย 3 ภารกิจ ได้แก่ 1) งานป้องกัน 2) งานด้านบรรเทาสาธารณภัย และ 3) งานฟื้นฟู

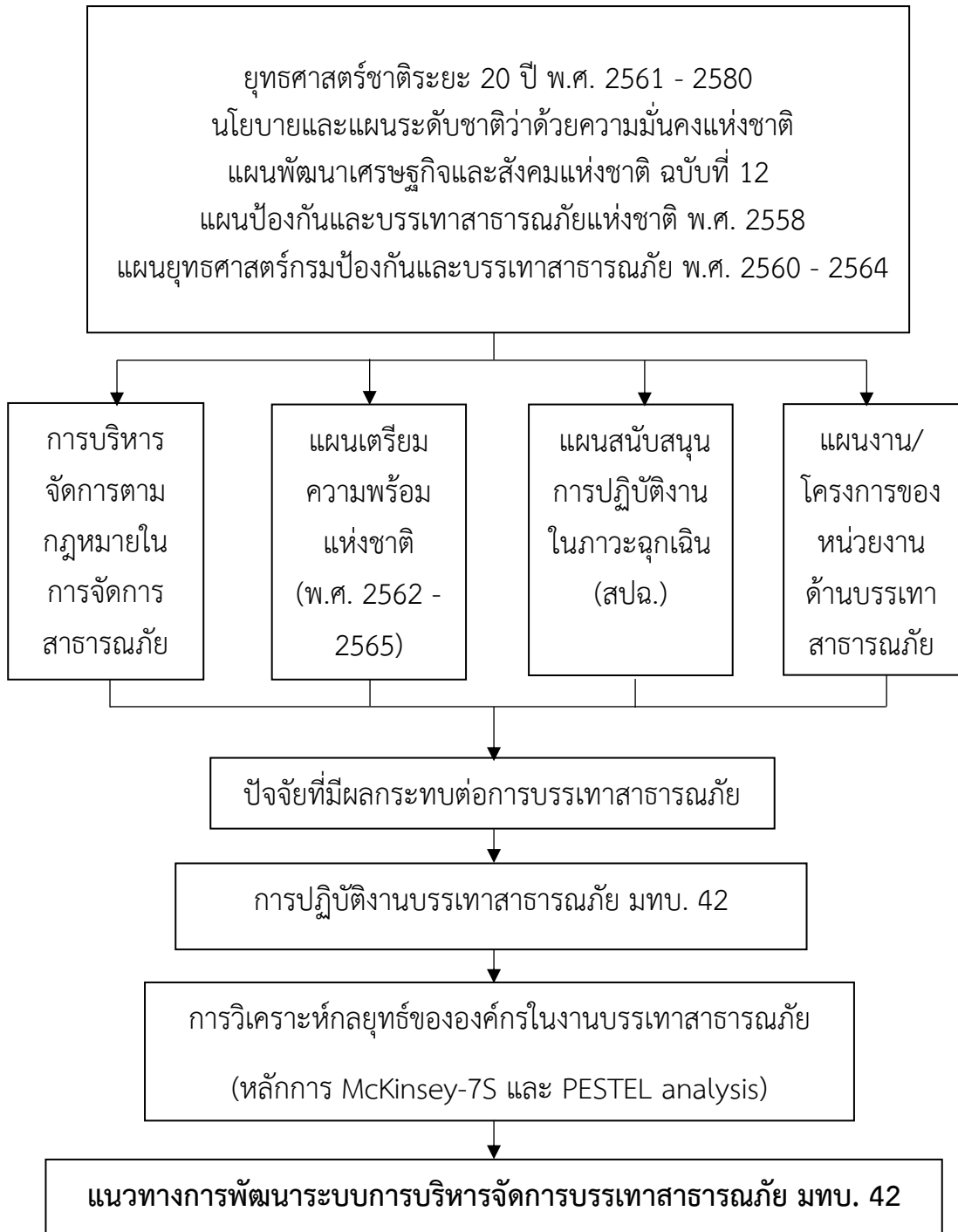
จากการที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติงาน ในศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42 ซึ่งได้รับนโยบายจากกองทัพบกต้องเข้าช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยอย่างรวดเร็ว และทันเวลา การปฏิบัติงานเพื่อตอบสนอง ภารกิจ ตามนโยบายจึงจำเป็นในการส่งกำลังพล พร้อมยุทโธปกรณ์ รวมถึงงบประมาณเข้าช่วยเหลือประชาชนได้ในทันที เมื่อเริ่มมีการ คาดการณ์สถานการณ์ว่าจะเกิดเหตุขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบจึงพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงาน หลายประการ ที่ส่งผลให้การช่วยเหลือบรรเทาสาธารณภัยขาดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42 โดยมีคำถามวิจัย ดังนี้ 1) สภาพปัญหาของระบบการบริหารจัดการตามกฎหมายในการดำเนินงานระหว่างองค์กรเป็นอย่างไร 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการบรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 42 มีอะไรบ้าง 3) แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42 ควรเป็นลักษณะใด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาของระบบการบริหารจัดการตามกฎหมายในการดำเนินงานระหว่างองค์กรสาธารณภัยในการบรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 42
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานบรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 42
3. เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 42

กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ตามที่วิทยาลัยการทัพบกกำหนด โดยเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) การทบทวนแนวคิดทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็น และข้อมูลสำคัญด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

2. ขอบเขตการศึกษา

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาสภาพปัญหาการจัดการด้านกฎหมายในการบรรเทาสาธารณภัย วิเคราะห์การปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 42 และเพิ่มประสิทธิภาพในการบรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 42

2.2 ขอบเขตด้านประชากร งานวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ บุคลากรที่มีประสบการณ์ ทั้งผู้ปฏิบัติในพื้นที่ และผู้ควบคุมจากกองทัพบก

2.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา กำหนดระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย ตั้งแต่เดือนธันวาคม 2566 ถึง เดือนมิถุนายน 2567

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลเอกสาร สืบค้นข้อมูลจากเอกสาร คำสั่ง นโยบายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ว่าด้วยประเด็นด้านการบรรเทาสาธารณภัย แผนและนโยบายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารต่างๆ และบทความทางวิชาการ ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามขอบเขตด้านเนื้อหา ตามรูปแบบการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล กำหนดให้ใช้กรอบการคิดเชิงยุทธศาสตร์ เก็บรวบรวมข้อมูลและสังเคราะห์ข้อมูล ด้วยการใช้หลักการของ McKinsey-7S และ PESTEL Analysis ว่าด้วยการวิเคราะห์กลยุทธ์ขององค์กร ต่อการปฏิบัติงานตามภารกิจด้านการบรรเทาสาธารณภัย

5. ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม \ ระยะเวลา	ธ.ค. 66	ม.ค. 67	ก.พ. 67	มี.ค. 67	เม.ย. 67	พ.ค. 67	มิ.ย. 67
เลือกเรื่องและกำหนดหัวข้อวิจัย	↔						
สอบการนำเสนอโครงร่างเอกสารวิจัย		↔					
ศึกษาค้นคว้าที่มาของปัญหาและรวบรวมข้อมูล		↔	↔				
การวิเคราะห์, สังเคราะห์ข้อมูล				↔			
การสรุปผลงานวิจัย					↔		
การนำเสนอผลงานวิจัย						↔	
จัดทำรูปเล่ม							↔

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบข้อมูลสภาพปัญหาของระบบการบริหารจัดการตามกฎหมายในการดำเนินงานระหว่างองค์กรสาธารณสุขภัยในการบรรเทาสาธารณสุขภัยของมณฑลทหารบกที่ 42
2. ทราบปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการทำงานบรรเทาสาธารณสุขภัยของมณฑลทหารบกที่ 42
3. นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำเป็นแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณสุขภัยของมณฑลทหารบกที่ 42

บทที่ 2

บทวิเคราะห์

การบรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42 ในปัจจุบัน มีกฎหมายระเบียบ คำสั่ง ที่เกี่ยวข้องมีผลต่อการปฏิบัติงานซึ่งจะเสริมสร้างหน่วยให้มีความพร้อมในการช่วยเหลือประชาชนเพื่อให้เห็นสภาพปัญหา จำเป็นที่จะต้องนำมาวิเคราะห์ในแง่มุมต่างๆ

สภาพปัญหาของระบบบริหารจัดการตามกฎหมายในการดำเนินงานระหว่างองค์กร

กองทัพบก ซึ่งเป็นหน่วยทหาร มีที่ตั้งอยู่ในทุกพื้นที่ของประเทศไทย สามารถตอบสนองแผนและสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน (สปฉ), แผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) จัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่เกิดภัยพิบัติในรูปแบบต่างๆ และบูรณาการความร่วมมือกับองค์กรในพื้นที่ โดยเฉพาะศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดซึ่งกระทรวงมหาดไทยได้รับมอบหมายให้เป็นองค์กรในการพิจารณาประกาศภัยพิบัติในพื้นที่ตามแผนยุทธศาสตร์ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2560 - 2564 และยังคงบูรณาการร่วมกับแผนงานและโครงการของหน่วยในพื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติ โดยทุกหน่วยงานจะต้องปฏิบัติภายใต้แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ตามความเป็นจริง ทุกหน่วยงานจะต้องมีการปฏิบัติตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 จะสามารถปฏิบัติงานภายใต้คำสั่งประกาศ เขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดจะเป็นผู้ลงนาม มีผลบังคับใช้ในวันที่ลงนาม ให้หน่วยงานสามารถนำทรัพยากรของหน่วยเข้ามาใช้งานและเบิกจ่ายงบประมาณในการทดแทนหรือเพิ่มเติม

หน่วยงานที่อยู่ภายใต้สังกัดกระทรวงและหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยร่วมกัน ตามแผนภาพที่ 2 ดังนี้

4. สนับสนุนทหารที่อยู่ในเขตพื้นที่
5. ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การต่อสู้เบ็ดเสร็จ เพื่อรักษาความสงบภายใน และการป้องกันประเทศ
6. สนับสนุนภารกิจของรัฐในการช่วยเหลือประชาชน
7. สนับสนุนการปฏิบัติหน้าที่ การรักษาความมั่นคงภายในของกองอำนาจการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัดที่อยู่ในเขตพื้นที่

เพื่อให้การปฏิบัติภารกิจของ มณฑลทหารบกที่ 42 และเป็นไปตามกรอบภารกิจที่กองทัพไทยได้มอบหมาย หน่วยจะปฏิบัติตามภายใต้แผนการเตรียมความพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) แผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ตลอดจนต้องปฏิบัติตามนโยบายของกองทัพบก โดยสั่งการผ่านลงมายังกองทัพภาคที่ 4 นโยบายที่สำคัญของกองทัพบกในการเข้าช่วยเหลือประชาชน คือ “กองทัพบกเป็นที่พึ่งของประชาชนในทุกโอกาส” เมื่อทราบข่าวว่าในพื้นที่ใดมีแนวโน้มที่จะเกิดภัยพิบัติ หน่วยมณฑลทหารบกที่ 42 จะต้อง ระดมทรัพยากร กำลังพล ยุทโธปกรณ์ ลงไปเตรียมความพร้อมรับมือกับภัยพิบัติ ที่กำลังจะเกิด มิใช่ เกิดแล้วจึง ส่งกำลังพล ยุทโธปกรณ์ ลงไปช่วยเหลือประชาชน ไม่ต้องรอให้สั่ง ช่วยให้เต็มความสามารถ กำลังพลทุกคน ต้องมีความปลอดภัยในการเข้าช่วยเหลือประชาชนหลังจากที่ภัยพิบัติผ่านพ้นไป หน่วยมณฑลทหารบกที่ 42 จะต้องบูรณาการ หน่วยในพื้นที่ปฏิบัติงานพื้นฟู ทั้งสิ่งปลูกสร้าง และสภาพจิตใจของประชาชน และรายงานผลการปฏิบัติให้หน่วยเหนือรับทราบ²

สถานการณ์ทั่วไปในพื้นที่

ลักษณะภูมิประเทศ: ทางตอนเหนือเป็นคาบสมุทรแคบและยาวยื่นลงมาทางใต้เรียกว่าคาบสมุทรสทิงพระ กับส่วนที่เป็นแผ่นดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตอนใต้ แผ่นดินทั้งสองส่วนเชื่อมต่อกันโดยสะพานติณสูลานนท์ พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่สำคัญ

ลักษณะภูมิอากาศ: ตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมเมืองร้อน มีลมมรสุมพัดผ่านประจำทุกปี กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคมเป็นช่วงเปลี่ยนฤดูและค่าสถิติภูมิอากาศของจังหวัดสงขลา ใช้ค่า 30 ปี (พ.ศ. 2534 - 2563) ดังนี้ อุณหภูมิเฉลี่ย 25.1 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31.5 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 78.2% ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 2,245 มิลลิเมตร มีจำนวนวันฝนตก 169.5 วัน และเดือนที่มีฝนน้อย คือเดือนกุมภาพันธ์ มีปริมาณน้ำฝน 55 มิลลิเมตร ฝนมากที่สุด เดือนพฤศจิกายน

มีปริมาณน้ำฝน 582.7 มิลลิเมตร ตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมจะเป็นลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์จะเป็นลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ จากอิทธิพลลมมรสุมดังกล่าวส่งผลทำให้จังหวัดสงขลา มีฤดูกาล 2 ฤดู คือ

1. ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม อากาศจะเริ่มร้อนตั้งแต่เดือนเมษายน

2. ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม จังหวัดสงขลาจะมีฝนตก 2 ช่วง ทั้งในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ แต่ในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกชุกในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคม และเดือนมกราคมถึงกุมภาพันธ์ฝนจะน้อยลง

ในปี 2565 จังหวัดสงขลา มีปริมาณน้ำฝนรวมตลอดทั้งปี 2,989 มิลลิเมตร จำนวนวันที่ ฝนตก 197 วัน ปริมาณฝนตกมากที่สุดในเดือนธันวาคม วัดปริมาณฝนได้ 1,052.8 มิลลิเมตร ปริมาณฝนตกน้อยที่สุดในเดือนสิงหาคม วัดปริมาณน้ำฝนได้ 42.9 มิลลิเมตร

สิ่งสาธารณประโยชน์

พื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ 11 แห่ง พื้นที่เศรษฐกิจที่สำคัญ ศูนย์การค้าแดนใต้ อำเภอหาดใหญ่ และด่านชายแดน อำเภอสะเดา

โรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 1,269 แห่ง มีวัด จำนวน 431 แห่ง ที่พักสงฆ์ จำนวน 111 แห่ง มัสยิด จำนวน 395 แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน 44 แห่ง และสถานประกอบการ 467 แห่ง เขตพื้นที่ชลประทานที่ให้บริการด้านการเกษตร 5,000 ไร่ขึ้นไป มี 11 โครงการที่เหลือเป็นพื้นที่ต้องใช้น้ำจากตามธรรมชาตินอกชลประทาน

ข้อมูลพื้นที่การเกษตรจังหวัดสงขลา มีพื้นที่ 7,393.889 ตารางเมตร ใช้เป็นพื้นที่ด้านการเกษตร 73% ที่เหลือเป็นที่อยู่อาศัยและประกอบการด้านอื่นๆ

ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดสงขลาทางตอนเหนือเป็นคาบสมุทรแคบและยาวยื่นลงมาทางใต้ เรียกว่าคาบสมุทรสทิงพระกับส่วนที่เป็นแผ่นดินรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางตอนใต้แผ่นดินทั้งสองส่วนเชื่อมติดกันโดยสะพานติณสูลานนท์ พื้นที่ทางทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มทิศตะวันออกเป็นที่ราบริมทะเล ทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นภูเขาและที่ราบสูง ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่สำคัญ

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดสงขลาตั้งอยู่ในเขตอิทธิพลของลมมรสุมเมืองร้อนมีลมมรสุมพัดผ่านประจำปีเริ่มตั้งแต่กลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคมเป็นช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์จะเป็นลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ดังนั้น เริ่มตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึงเดือนมกราคม จังหวัดสงขลาจะมีฝนตกทั้งในช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดยฤดูฝนจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคมฝนจะเคลื่อนตัวจากทะเลอันดามันและช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกชุกในช่วงกลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ ฝนจะเคลื่อนตัวจากทะเลอ่าวไทย

แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42

รับผิดชอบ พื้นที่ จังหวัดสงขลา รวม 16 อำเภอ โดยมีการแบ่งเขตรับผิดชอบ ดังนี้

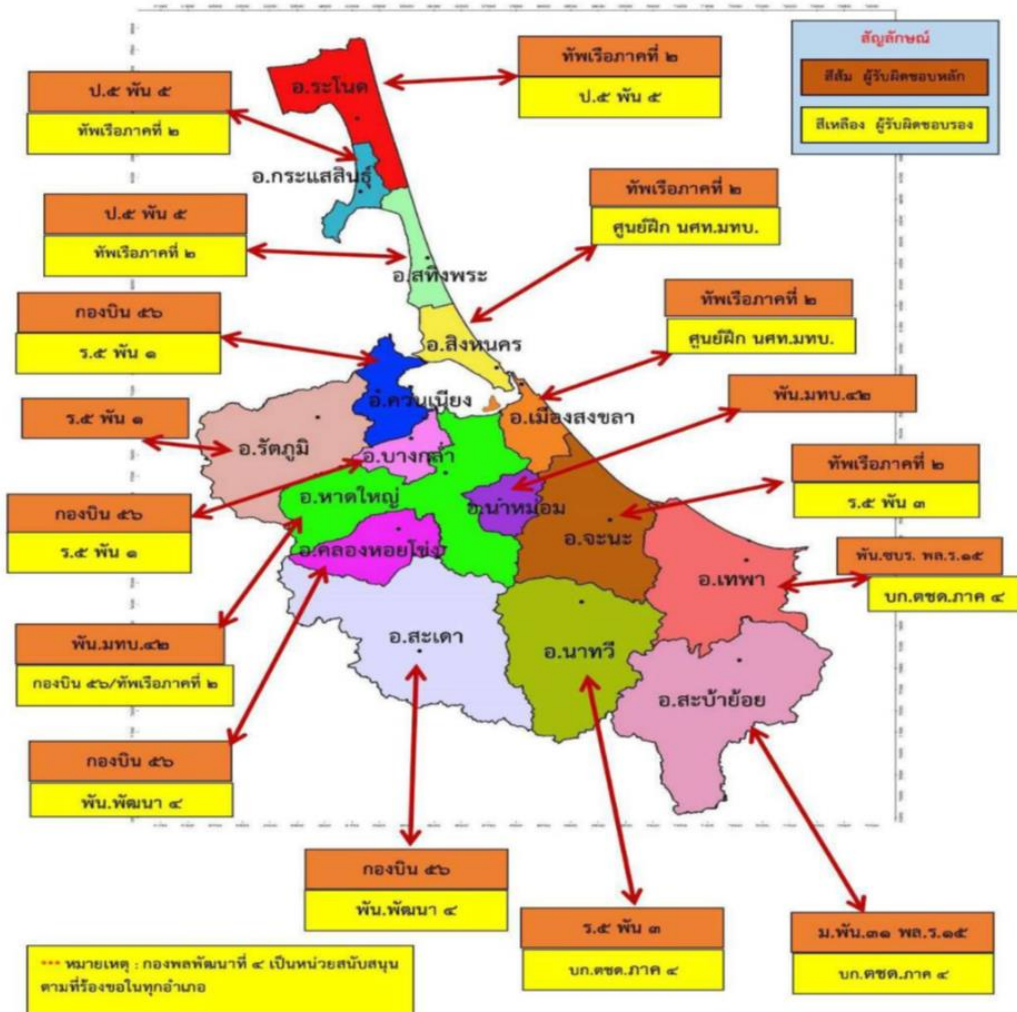


ภาพที่ 3 พื้นที่รับผิดชอบร่วม ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42

ตารางที่ 1 พื้นที่รับผิดชอบร่วม ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42

จังหวัด	อำเภอ	หน่วยรับผิดชอบพื้นที่
สงขลา	อำเภอหาดใหญ่	พัน.มทบ.42
	อำเภอนาหม่อม	พัน.มทบ.42
	อำเภอเมือง	ศฝ.นศท.มทบ.42
	อำเภอสิงหนคร	ศฝ.นศท.มทบ.42
	อำเภอสทิงพระ	ป.5 พัน.5
	อำเภอกระแสสินธุ์	ป.5 พัน.5
	อำเภอระโนด	ป.5 พัน.5
	อำเภอสะเดา	พัน.พัฒนา 4
	อำเภอคลองหอยโข่ง	พัน.พัฒนา 4
	อำเภอรัตนภูมิ	ร.5 พัน.1
	อำเภอควนเนียง	ร.5 พัน.1
	อำเภอบางกล่ำ	ร.5 พัน.1
	อำเภอจะนะ	ร.5 พัน.3
	อำเภอนาทวี	ร.5 พัน.3
	อำเภอเทพา	พัน.ชบร.กรม สน.พล.ร.15
	อำเภอสะบ้าย้อย	ม.พัน.31 พล.ร.15

การแบ่งพื้นที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยจังหวัดสงขลา



ภาพที่ 4 การแบ่งพื้นที่ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยจังหวัดสงขลา

แผนป้องกันภัยพิบัติหน่วย ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42 พื้นที่ อำเภหาดใหญ่, อำเภอนาหม่อม ประเภทสาธารณภัย อุทกภัย

1. สภาพทั่วไปของอำเภหาดใหญ่ และอำเภอนาหม่อม

1.1 ที่ตั้งและอาณาเขต อำเภหาดใหญ่ และอำเภอนาหม่อม มีพื้นที่ประมาณ 197 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 84,056 ไร่ มีอาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ต่างๆ ดังนี้

1.1.1 ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภควนเนียง, อำเภหาดใหญ่ และอำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

1.1.2 ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภจะนะ จังหวัดสงขลา

- 1.1.3 ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา
- 1.1.4 ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอคลองหอยโข่ง จังหวัดสงขลา
- 1.2 เขตการปกครอง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 ตำบล ได้แก่
 - 1.2.1 ตำบลคลองอยู่ทะเล มี นาย สรายุทธ์ พรหมรักษ์ เป็นผู้ประสาน เบอร์โทร 089-736-3438
 - 1.2.2 ตำบลฉลุง มี นาย สาโรจน์ สุวรรณเจริญ เป็นผู้ประสาน เบอร์โทร 081-963-6322
 - 1.2.3 ตำบลทุ่งใหญ่ มี นาย นาย สาโรจน์ สุวรรณเจริญ เป็นผู้ประสาน เบอร์โทร 081-963-6322
 - 1.2.4 ตำบลท่าข้าม มี นาย นาย สาโรจน์ สุวรรณเจริญ เป็นผู้ประสาน เบอร์โทร 081-963-6322
 - 1.2.5 ตำบลน้ำน้อย มี นาย นาย สาโรจน์ สุวรรณเจริญ เป็นผู้ประสาน เบอร์โทร 081-963-6322
 - 1.2.6 ตำบลบ้านพรุ มี นาย มโน สุวรรณโน เป็นผู้ประสาน เบอร์โทร 083-194-4663
 - 1.2.7 เทศบาลตำบลพะตง มี นาย พิชัยสิทธิ์ ทรประสิทธิ์ เบอร์โทร 093-965-5696
 - 1.2.8 เทศบาลเมืองทุ่งตำเสา มี นาย พีระ พรหมเทพ เบอร์โทร 086-291-9504
 - 1.2.9 เทศบาลเมืองคลองแห มีฝ่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เบอร์โทร 0-7430-5343
 - 1.2.10 เทศบาลเมืองควนลัง มีฝ่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เบอร์โทร 0-7555-2512
 - 1.2.11 เทศบาลเมืองคอหงส์ มีฝ่ายงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เบอร์โทร 0-242404
 - 1.2.13 เทศบาลนครหาดใหญ่ มี นาย ศุภวิทย์ สุวรรณรัตน์ เบอร์โทร 087-9201-579

1.3 เขตปกครอง อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา

1.3.1 ตำบลทุ่งขมิ้น มี นาย มন্ত্রী เสฏฐปัญญา โเบอร์โท 081-2761-678

1.3.2 ตำบลนาหม่อม มี นาย มন্ত্রী เสฏฐปัญญา โเบอร์โท 081-2761-678

1.3.3 ตำบลพิจิตร มี นาย มন্ত্রী เสฏฐปัญญา โเบอร์โท 081-2761-678

1.3.4 ตำบลคลองหรั่ง มี นาย มন্ত্রী เสฏฐปัญญา โเบอร์โท 081-2761-678

1.4 เส้นทางคมนาคม (การขนส่งทางรถยนต์ ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ)

อำเภอลาดใหญ่ และ อำเภอนาหม่อม มีเส้นทางคมนาคมที่สำคัญสามารถเดินทางติดต่อกับพื้นที่ใกล้เคียงและอำเภอต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว โดยสามารถเดินทางได้ทางรถยนต์ บนถนนทางสายหลัก

1.5 หน่วยงานที่สนับสนุนในพื้นที่กองอำนวยการป้องกันภัยและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สงขลา, กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอลาดใหญ่, สถานีตำรวจภูธรลาดใหญ่, การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคลาดใหญ่, การประปาส่วนภูมิภาคลาดใหญ่, โรงพยาบาลค่ายเสนาณรงค์, และองค์กรภาคเอกชน มูลนิธิต่างๆ

2. ภารกิจ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42 จัดกำลังพลและยุทโธปกรณ์ร่วมกับอำเภอลาดใหญ่, อำเภอนาหม่อม, ส่วนราชการ และมูลนิธิ องค์กรต่างๆ ในพื้นที่อำเภอลาดใหญ่, อำเภอนาหม่อม ขอเข้าดำเนินการช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับบาดเจ็บหรืออันตรายจากสถานการณ์อุทกภัย ในพื้นที่อำเภอลาดใหญ่, อำเภอนาหม่อม เพื่อรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของ ประชาชน พร้อมทั้งดำรงการติดต่อสื่อสารในพื้นที่ ให้สามารถติดต่อสื่อสารได้

3. แนวความคิดในการปฏิบัติ

3.1 การจัดกำลัง

3.1.1 ส่วนล่วงหน้า จัดกำลังพล นายทหารสัญญาบัตร 2 นาย, นายสิบ 9 นาย ยานพาหนะจำนวน 3 คัน ประกอบด้วย รถยนต์บรรทุกทุกปกติขนาดใหญ่ (ฟูโซ่) จำนวน 2 คัน พร้อมเครื่องมือสื่อสาร, เสื้อชูชีพและชุดปฐมพยาบาลเบื้องต้น ออกให้การช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่อำเภอลาดใหญ่, อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา โดยเข้าที่รวมพล ณ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42

3.1.2 กำลังส่วนใหญ่ จัดกำลังพลและยุทโธปกรณ์ ดังนี้

(1) กำลังพล จำนวน 3 ชุดปฏิบัติการฯ ละ 12 นาย (นายทหารสัญญาบัตร 1 นาย, นายสิบ 5 นาย, พลทหาร 5 นาย)

(2) ยุทโธปกรณ์ของทั้ง 3 ชุด ดังนี้

- เรือท้องแบนพร้อมอุปกรณ์ จำนวน 2 ลำ
- ชุดวิทยุทวนสัญญาณ จำนวน 1 ชุด
- กล้องถ่ายภาพ จำนวน 2 ตัว
- เสื้อชูชีพ จำนวน 60 ตัว
- เชือกเอนกประสงค์ จำนวน 10 เส้น
- เลื่อยยนต์ จำนวน 1 เครื่อง
- พลั่ว/เสียม จำนวน 9 อัน

(3) ยานพาหนะจัด

- รถยนต์บรรทุกปกติขนาดเล็ก (ปิกอัพ) จำนวน 3 คัน
- รถยนต์บรรทุกปกติขนาดใหญ่ (ฟูโซ่) จำนวน 2 คัน

3.2 แผนการเคลื่อนย้าย

3.2.1 ส่วนล่วงหน้า

- เคลื่อนย้ายโดย ยานพาหนะ รยบ. ปกติขนาดเล็ก (ปิกอัพ) จำนวน 3 คัน, รอบ 2 1/2 ตัน (FTS) จำนวน 1 คัน

- ที่รวมพลบริเวณลานหน้าศูนย์บรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42

3.2.2 กำลังส่วนใหญ่

- เคลื่อนย้ายโดยยานพาหนะ, รถยนต์บรรทุกปกติขนาดใหญ่ (ฟูโซ่) จำนวน 2 คัน

- ที่รวมพลบริเวณลานหน้าศูนย์บรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42

3.3 การให้ความช่วยเหลือ: กำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือตามแนวโน้มความรุนแรงของ สถานการณ์ที่จะเกิดขึ้น

3.3.1 ระดับความเสี่ยงภัย

- พื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงในการเกิดอุทกภัย
- พื้นที่ที่มีความเสี่ยงปานกลางในการเกิดอุทกภัย
- พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่ำในการเกิดอุทกภัย

3.3.2 การแจ้งเตือนภัย

(1) การแจ้งเตือนล่วงหน้า เป็นการแจ้งข้อมูลข่าวสารที่บ่งชี้ว่ามีแนวโน้มที่จะเกิดสาธารณภัยขึ้นในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงไปยังชุมชน หมู่บ้าน และประชาชน เพื่อให้ติดตามข้อมูลข่าวสารและความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง โดยมีกอง อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอลำปางใหญ่, อำเภอนาหม่อม เป็นหน่วยรับผิดชอบในการแจ้งเตือนภัย ล่วงหน้าก่อนเกิดภัย ไม่ต่ำกว่า 120 ชั่วโมงรวมทั้งประสานสวนต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

(2) การเตือนภัย เมื่อมีการยืนยันข้อมูลว่ามีโอกาสเกิดสาธารณภัยขึ้นและประชาชนในพื้นที่ อาจได้รับผลกระทบให้แจ้งแนวทางปฏิบัติให้กับส่วนราชการและประชาชนในพื้นที่ทราบ โดยให้มีการแจ้งเตือนภัยไม่ต่ำกว่า 7 ชั่วโมงก่อนเกิดภัย และให้มีข้อมูลการแจ้งเตือนภัย ดังนี้

- คาดการณ์ระยะเวลา และบริเวณพื้นที่ที่จะเกิดสาธารณภัย
- ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น และระยะเวลาหรือความยาวนาน

ของภัย

- แนวทางการปฏิบัติของส่วนราชการ หน่วยงาน และประชาชนในการป้องกันตนเอง ให้ปลอดภัยจากสาธารณภัยที่อาจจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ ให้นำแนวทาง มาตรการ และขั้นตอนการปฏิบัติจากกอง อำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยระดับเหนือขึ้นไปมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติด้วย

- การช่วยเหลือในการอพยพให้พิจารณาความจำเป็นและความเร่งด่วนต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชน คำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก โดยใช้ยุทธวิธีของหน่วยที่เหมาะสม

3.2.4 การเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว ประสานการปฏิบัติ กับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอหาดใหญ่, อำเภอนาหม่อม โดยมีแนวทางปฏิบัติสำหรับเตรียมการจัดตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว ดังนี้

(1) คัดเลือกและจัดหาสถานที่ตั้งศูนย์พักพิงชั่วคราว จำนวน 3 ศูนย์ ดังนี้

- โรงเรียนค่ายเสนาณรงค์ รับผู้อพยพได้ 300 คน
- ศาลาประชาคม อำเภอนาหม่อม รับผู้อพยพได้ 200 คน
- วัดคลองเปล รับผู้อพยพได้ 100 คน

(2) จัดการภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว โดยกำหนดผู้รับผิดชอบ ภายในศูนย์พักพิงชั่วคราว คือ ผู้จัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ได้แก่ ผู้นำชุมชน กรณีโรงเรียน เป็นศูนย์พักพิงอาจเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน

(3) ปัจจัยความจำเป็นขั้นต้นของศูนย์พักพิงชั่วคราวอื่นๆ

(4) ให้มีการบริหารจัดการข้อมูลผู้อพยพ โดยมีการเก็บบันทึก ข้อมูลที่จำเป็น

(5) ประสานการปฏิบัติกับหน่วยเหนือ เพื่อขอรับการสนับสนุน สิ่งอุปกรณ์ที่มีความจำเป็น

3.2.5 การค้นหาและช่วยชีวิต จัดกำลังพลของหน่วยสอบถาม สถานการณ์จากผู้ประสบภัยและช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัยในพื้นที่

3.2.6 การรักษาพยาบาลผู้บาดเจ็บ ให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้น และนำส่งผู้ป่วยให้ถึงมือแพทย์

4. การส่งกำลังบำรุง

4.1 อำเภอหาดใหญ่, อำเภอนาหม่อม เป็นหน่วยงานหลักในการส่งกำลัง บำรุง โดยจัดตั้งตำบลแจกจ่ายสิ่งของ สำหรับผู้ประสบภัย ณ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42

4.2 กรณีเกินขีดความสามารถของ อำเภอหาดใหญ่, อำเภอนาหม่อม ให้ร้องขอไปที่กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สงขลา

5. การบังคับบัญชา/การติดต่อสื่อสาร

5.1 ส่วนกองบัญชาการควบคุม ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42 ตั้งอยู่ที่ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา มี พลตรี อดิศักดิ์ ประชาภิตติกุล เป็นผู้อำนวยการศูนย์บรรเทาสาธารณภัย มณฑลทหารบกที่ 42, กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เขต 12 สงขลา

5.2 กองบัญชาการควบคุม และชุดช่วยเหลือใช้วิทยุสื่อสารพลเรือน ความถี่หลักตามที่หน่วยกำหนด ความถี่

บรรเทาสาธารณภัย (ทวนสัญญาณ)

บก.ควบคุม	:	หงส์เหิน 1
ชุดช่าง	:	หงส์เหิน 04
ชุดแพทย์	:	หงส์เหิน 05
ชุดศูนย์ข่าว	:	หงส์เหิน 06
ชุดสื่อสารเคลื่อนที่	:	หงส์เหิน 01

5.3 วิธีการแจ้งเตือนภัย

5.3.1 แจ้งเตือนภัยผ่านผู้นำชุมชน อาสาสมัครและเครือข่ายเฝ้าระวังของชุมชนหมู่บ้าน

5.3.2 แจ้งเตือนประชาชนโดยตรง โดยผ่าน สถานีวิทยุกระจายเสียงชุมชน วิทยุสมัครเล่น โทรสาร โทรศัพท์มือถือ หอกระจายข่าว เสียงตามสาย ฯลฯ

5.4 ระดับและความหมายของสีในการแจ้งเตือนภัยแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ได้กำหนดระดับของระบบการเตือนภัยไว้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลชะอวด เป็นเจ้าของพื้นที่ จะนำระดับสีของการแจ้งเตือนภัยไปใช้ในจุดที่เหมาะสมในพื้นที่ ดังนี้

5.4.1 สีแดง หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะอันตรายสูงสุดให้อาศัยอยู่แต่ในสถานที่ปลอดภัยและปฏิบัติตามข้อสั่งการ

5.4.2 สีส้ม หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตรายสูงเจ้าหน้าที่กำลังควบคุมสถานการณ์ให้อพยพไปยังสถานที่ปลอดภัยและปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด

5.4.3 สีเหลือง หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเสี่ยงอันตราย มีแนวโน้มที่สถานการณ์จะรุนแรงมากขึ้น ให้จัดเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ และปฏิบัติตามคำแนะนำ

5.4.4 สีน้ำเงิน หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะเฝ้าระวัง ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารอย่างใกล้ชิดทุกๆ 24 ชั่วโมง

5.4.5 สีเขียว หมายถึง สถานการณ์อยู่ในภาวะปกติ ให้ติดตามข้อมูลข่าวสารเป็นประจำ

6. การเตรียมการอพยพ ประสานการปฏิบัติกับกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อำเภอลาดหญ้า, อำเภอนาหม่อม โดยมีแนวทางปฏิบัติสำหรับเตรียมการอพยพ ดังนี้

6.1 จัดทำแผนอพยพผู้ประสบภัย แผนอพยพส่วนราชการ โดยมีสาระสำคัญ ประกอบด้วย จำนวนผู้อพยพ, บัญชีส่วนราชการ, สิ่งอำนวยความสะดวกในการอพยพ, การกำหนดเขตพื้นที่รองรับการอพยพให้อยู่ในพื้นที่ที่เหมาะสม, การกำหนดเจ้าหน้าที่หรือผู้รับผิดชอบการอพยพไว้ให้ชัดเจน การกำหนดเส้นทางอพยพหลักและเส้นทางอพยพสำรองสำหรับแต่ละประเภทภัย รวมทั้งการสำรวจและการจัดเตรียมพาหนะ น้ำมันเชื้อเพลิง แหล่งพลังงาน และระบบสื่อสารการอพยพ

6.1.1 กรณีเกิดเหตุการณ์ให้อพยพ ดังนี้

(1) พื้นที่ อำเภอลาดหญ้า ให้อพยพมาอยู่ในค่ายเสนาณรงค์ อาคารสนามกีฬา, อาคาร จชต

(2) พื้นที่ อำเภอนาหม่อม ให้อพยพมาอยู่ในที่ทำการอำเภอนาหม่อม

(3) กรณีไม่สามารถอพยพทางรถยนต์ได้ ให้ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยสนับสนุนต่างๆ

6.2 ให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบางซึ่งต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เช่น เด็กสตรี มีครรภ์ ผู้สูงอายุ บุคคล ทูพลภาพ ผู้ป่วย เป็นต้น โดยกำหนดแนวทางในการอพยพกลุ่มเปราะบางร่วมกับสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

6.3 ให้ประชาชนเตรียมตัวไว้ให้พร้อมสำหรับการอพยพ โดยจัดเตรียมกระเป๋าที่มีของมีค่า เงินสด เอกสารสำคัญ ของใช้จำเป็นส่วนตัว ยารักษาโรค อาหาร น้ำดื่ม เท้าที่จำเป็น

มณฑลทหารบกที่ 42 สามารถที่จะแยกเป็นประเด็น ปัญหาที่สำคัญดังนี้

1. คำสั่งประกาศเขตให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ภัยพิบัติของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด จึงจะเข้าปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชน ได้อย่างเต็มความสามารถ ระดมทรัพยากร กำลังพล ยุทโธปกรณ์ ลงไปช่วยเหลืออย่างถูกต้องตามระเบียบ
2. การเบิกจ่ายงบประมาณทดแทนให้กับหน่วย เพื่อทดแทนงบประมาณที่สำรองจ่ายในการปฏิบัติงานด้านบรรเทาสาธารณภัยเสริมสร้างหน่วยให้มีความพร้อมในการปฏิบัติครั้งต่อไป
3. การบูรณาการการทำงานกับส่วนราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมถึงนักการเมืองในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ (ผู้นำท้องที่ หรือผู้นำท้องถิ่น) ในพื้นที่ ซึ่งจะต้องได้รับความช่วยเหลือจากผู้นำในพื้นที่เป็นอย่างมาก

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ชาติ หมายถึง “ศิลป์และศาสตร์ในการพัฒนาและใช้พลังอำนาจแห่งชาติทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา การทหาร และ เทคโนโลยีสารสนเทศ” ระบบการบริหารจัดการตามกฎหมายในการดำเนินงานต่อองค์กรซึ่งถือว่าเป็นศิลป์และศาสตร์ในการบริหารจัดการสามารถนำพลังอำนาจของชาติในด้านต่างๆ (การเมือง การทหาร เศรษฐกิจ สังคมจิตวิทยา) ที่มีอยู่เพื่อนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง และมีผลต่อการดำเนินงานด้านกระบวนการสาธารณสุขของมณฑลทหารบกที่ 42 บูรณาการร่วมกับหน่วยงานในองค์กรของรัฐในพื้นที่รับผิดชอบ

ด้านการเมือง เป็นกิจกรรมด้านหนึ่งของมนุษย์ไม่ว่ามนุษย์จะชอบหรือไม่ชอบก็ตาม ไม่อาจจัดออกไปหรือแยกออกจากการใช้ชีวิตของคนในสังคมได้ เป็นศูนย์รวมของคนที่มีความแตกต่างกัน ภารกิจหลักของกิจกรรมทางการเมือง คือ การปกครองและดำรงรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยในชุมชน การเมืองมีทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น การเมืองในท้องถิ่นถือว่ามีความสำคัญในการเข้าถึงชุมชน พื้นที่เกิดเหตุภัยพิบัติในแต่ละพื้นที่ที่รับผิดชอบ รู้สภาพพื้นที่ปัญหาเป็นอย่างดี การที่การเมืองท้องถิ่นมีผลประโยชน์ มีการรวมตัวของคนที่มีความคิดที่แตกต่างจึงเกิดการแยกผลประโยชน์เกิดขึ้นในพื้นที่ ผลประโยชน์ที่เกิดถึงไม่ใช่เฉพาะทรัพยากรทางธรรมชาติ แต่สิ่งสำคัญ คือ ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีผลต่อการกำหนดชะตาชีวิตทางการเมืองของผู้นำท้องถิ่นในพื้นที่นั้นๆ และเป็นจุดเปลี่ยนของบุคคลทางการเมืองคนอื่นในพื้นที่

ทั้งนี้ กำลังอำนาจทางเมืองนั้นประกอบด้วยปัจจัยต่างๆ หลายประการด้วยกัน เช่น อุปนิสัยของพลเมือง ความโน้มเอียงทางการเมือง ระบบการปกครอง ระบบพรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพลหรือกลุ่มผลประโยชน์ เสถียรภาพทางการเมือง พลังอำนาจทางการเมืองมีมากมีน้อยเพียงไรนั้น จำเป็นต้องอาศัยความสามารถในการผสมผสานปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าว การช่วยเหลือของหน่วยงานทางการเมืองท้องถิ่น จึงมีผลต่อการเข้าไปช่วยเหลือ โดยอาจจะไม่ทั่วถึง ไม่กระจายไปยังพื้นที่ที่ได้รับความเดือดร้อน แต่จะไปอยู่ในพื้นที่ที่สนับสนุนทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในขณะนั้น เกิดการโจมตีทางการเมือง โดยนำเหตุการณ์เกิดภัยพิบัติเพื่อทำลายฝ่ายตรงข้ามอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเข้าไปช่วยเหลือในสถานการณ์ต่างๆ

ด้านเศรษฐกิจ กิจกรรมทั้งหลายที่เกี่ยวกับการผลิต การแลกเปลี่ยน และอุปโภคบริโภคสินค้าและบริการของมนุษย์ในสังคมหนึ่งๆ อย่างไรก็ตาม คำว่า “เศรษฐกิจ” ในความหมายอย่างง่าย หมายถึง การที่ประชาชนมีเงินใช้ในสภาพเมื่อเกิดภัยพิบัติในพื้นที่ซึ่งมีเงินได้ชัดเจนในด้านเศรษฐกิจ

อย่างไรก็ดี วงจรทางเศรษฐกิจจะเกิดหยุดชะงักไปโดยอัตโนมัติ การผลิต การลงทุน การใช้จ่ายในพื้นที่จะไม่สามารถดำเนินการได้ในช่วงระยะเวลาการเกิดภัยพิบัติ ประชาชนยังต้องมีการบริโภคแต่ปัจจัยต่าง ๆ มีผลทำให้เกิดวงจรทางเศรษฐกิจ ไม่สามารถดำเนินการได้จะต้องอาศัยภายนอกนำความช่วยเหลือมายังพื้นที่ประสบภัยพิบัติ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องอุปโภคบริโภคหรือแม้กระทั่งวัตถุดิบ อุปกรณ์ต่างๆ ในการซ่อมแซม พื้นฟูสภาพอาคารบ้านเรือน สิ่งปลูกสร้าง สาธารณูปโภคที่มีความสำคัญต่อชุมชนเพื่อให้กลับคืนมาใช้งานและทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 เข้าช่วยเหลือ เนื่องจากมีหน่วยงานหรือองค์กรในแผนการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องค่อนข้างมาก การบูรณาการในการประสานสอดคล้องจึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานหลักในการบูรณาการองค์กรต่างๆ โดยศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดจะต้องออกคำสั่งเป็นพื้นที่ภัยพิบัติ โดยมีองค์กรต่างๆ บรรลุอยู่ในคำสั่งของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของจังหวัดเพื่อให้องค์กรต่างๆ นำไปอ้างอิงในการ ระดมทรัพยากร นำยุทธวิธีอุปกรณ์ ออกมาปฏิบัติและเบิกทดแทนมีผลทางกฎหมายต่อไป เพื่อรายงานไปยังหน่วยเหนือของแต่ละหน่วยงาน

ด้านสังคมจิตวิทยา เป็นพฤติกรรมของปัจเจกบุคคลเป็นสำคัญจะเกิดขึ้นมากน้อยย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการผสมผสานแหล่งปัจจัยทางสังคมจิตวิทยาต่างๆ อันได้แก่ ลักษณะและความเข้มแข็งของพลเมืองซึ่งหมายถึงจำนวน คุณภาพ ความสามารถ ทั้งทางร่างกายและจิตใจของประชากรในพื้นที่ในห้วงการเกิดภัยพิบัติ ร่างกายและสภาพ

จิตใจของผู้ประสบภัยพิบัติรวมถึง ผู้เข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติจะต้องมีความพร้อมทั้งทางร่างกายและจิตใจ ที่เข้มแข็งในการเข้าไปช่วยเหลือและรอการช่วยเหลือหน่วยงานทางด้านสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องจะต้องบูรณาการ เพื่อเข้าไป วิเคราะห์ และประเมินสภาพจิตใจ ทั้ง ผู้ประสบภัย และกำลังพลที่เข้าไปช่วยเหลือให้ทุกส่วน ผ่านวิกฤติที่เกิดขึ้นไปพร้อมกัน

ด้านการทหาร ภารกิจของกองทัพบกที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการจัดระเบียบราชการ กระทรวงกลาโหม พ.ศ. 2551 มาตรา 8 วรรค 5 ประการ ประการหลัก ได้แก่ 1) การป้องกันประเทศ 2) การรักษาความมั่นคงภายใน 3) การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในประเทศ 4) การพัฒนาประเทศ และ 5) ภารกิจอื่นๆ ที่ไม่ใช่สงคราม (Military Operation Other than War: MOOTW) เช่น การป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด การพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาสาธารณภัย (Humanitarian Assistance and Disaster : HADR) การรักษาสันติภาพร่วมกับสหประชาชาติ และองค์การนานาชาติอื่นๆ (United Nations Peacekeeping Operations) และการต่อต้านการก่อการร้าย

จะเห็นได้ว่าภารกิจของกองทัพบกประการหนึ่ง คือการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการบรรเทาสาธารณภัย (Humanitarian Assistance and Disaster: HADR) หน่วยทหารทุกหน่วยในพื้นที่ จึงมีบทบาทในการเข้าไปช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติ เนื่องจากหน่วยทหารจะมีความพร้อมทั้ง ยุทโธปกรณ์ กำลังพล ฯลฯ สามารถที่จะเข้าไปในพื้นที่ได้อย่างรวดเร็ว หน่วยมณฑลทหารบกที่ 42 เป็นหน่วยที่ต้องเตรียมการในเรื่องการเข้าช่วยเหลือประชาชน ได้ทันทีเมื่อเกิดภัยพิบัติ แต่การเข้าพื้นที่ของหน่วยทหารนอกจากจะเข้าพื้นที่ตามแนวทางของกองทัพไทยในการสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉิน: สปฉ. (Emergency Support Function: ESF) ตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558 ยังต้องปฏิบัติตาม นโยบายของ กองทัพบก “กองทัพบกเป็นที่พึ่งของประชาชนในทุกโอกาส” และ “เข้าพื้นที่ก่อน กลับหลังสุด” ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้น การประกาศพื้นที่ภัยพิบัติจะประกาศโดยศูนย์บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ในวันที่เกิด

ภัยพิบัติในพื้นที่ การเบิกจ่ายหรือการสนับสนุนจากส่วนราชการต่างๆ จะเริ่มเข้าช่วยเหลือเช่นกันในวันที่ประกาศเป็นพื้นที่ประสบภัย ความขัดแย้งตามกฎหมายจึงเกิดขึ้นกับหน่วยทหาร (หน่วยมณฑลทหารบกที่ 42) ที่ต้องปฏิบัติตามนโยบายผู้บังคับบัญชาระดับสูง จึงเกิดปัญหาในการเบิกจ่ายงบประมาณ และการเบิกทดแทน ยุทโธปกรณ์ที่สูญหายไปจากการปฏิบัติงาน ในช่วงแรกที่เข้าพื้นที่ และช่วงหลังจากการออกจากพื้นที่

ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ ในปัจจุบันเป็นสังคมการสื่อสารไร้พรมแดน โลกแคบลง เป็นยุคโลกาภิวัตน์ การปฏิบัติอะไรก็ตามที่เกิดขึ้นหรือมีการแจ้งเตือน มีความรวดเร็วทันสมัย การเกิดภัยพิบัติ ในปัจจุบันสามารถที่จะคาดการณ์ล่วงหน้าการเกิดเหตุได้อย่างชัดเจน หน่วยงานต่างๆสามารถนำข้อมูล มาวางแผนการรับมือต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น สามารถนำ ยุทธโศปกรณ์ กำลังพล เข้าพื้นที่ เพื่อเตรียมการ อพยพ ประชาชน หรือป้องกันเพื่อลดความเสียหายให้น้อยลง การปฏิบัติทุกอย่างจะออกจะถูกนำไปเผยแพร่อย่างรวดเร็วทางสื่อโซเชียล สังคมส่วนใหญ่จะเสปสี่งจากสิ่งที่ เขาเห็น อาจจะเป็นเรื่องจริงบ้างเท็จบ้าง หน่วยทหาร (มณฑลทหารบกที่ 42) ทุกหน่วยจึงต้องมีความระมัดระวังเป็นอย่างมาก ในการปฏิบัติงาน เพราะสื่อที่ออกไปจะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ของกองทัพบก

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 42

ผู้วิจัยขอนำหลักทฤษฎีและกรอบแนวคิด Seven-S, PESTEL analysis, การสัมภาษณ์ บุคลากรที่มีประสบการณ์ทั้งผู้ปฏิบัติในพื้นที่ และผู้ควบคุมจากกองทัพบก มาใช้ในการศึกษาและวิเคราะห์ ดังนั้นจึงต้องเริ่มจากการศึกษาและทำความเข้าใจทฤษฎี และกรอบแนวคิดดังกล่าวเสียก่อน

ผลการการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 42 ผู้วิจัยได้ทำการสืบค้นข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ และสัมภาษณ์บุคลากรที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน หาจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) และ สภาพแวดล้อมภายนอก โอกาส (Opportunity) อุปสรรค (Threat) ปัจจัยที่มีผลต่อการบรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 42 ได้ผลดังนี้

การวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด Seven-S

กลยุทธ์ขององค์กร (Strategy) มียุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยซึ่งได้ระบุโครงสร้างการจัดและภารกิจของ ทหารไว้อย่างชัดเจน ในหมวด 5 หน้าหนึ่งของรัฐ³ ถือเป็นจุดแข็งเป็นอย่างมากในการทำงาน เพราะจะทำงานภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่จะมีจุดอ่อนในเรื่องของงบประมาณซึ่งเป็น งบประมาณที่ได้กำหนดจากส่วนกลาง มีแผนงานการใช้ที่ชัดเจนไม่สามารถที่จะเปลี่ยนแปลง หรือโยกย้ายงบประมาณโดยมิได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรมิได้ จึงทำให้ การเข้าช่วยเหลือจะกระทำได้ล่าช้า

โครงสร้างการจัดองค์กร (Structure) มีการจัดโครงสร้างการปฏิบัติงานตามอัตราการจัดยุทธโปกรณ์ (อจย.) ไว้อย่างชัดเจนและมีความสมบูรณ์ในตัวเองอาจจะต้องเสริมสร้างยุทธโปกรณ์บ้างเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

ระบบปฏิบัติงาน (System) มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจนเพื่อแบ่งมอบภารกิจและความรับผิดชอบให้กับหน่วยรอง รวมถึงกำกับดูแลให้เป็นไปตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา

บุคลากร (Staff) มีจุดแข็งในเรื่องของบุคลากรซึ่งสามารถปฏิบัติงานเมื่อเกิดภัยพิบัติได้อย่างรวดเร็ว และยังมีงานประจำที่จะต้องปฏิบัติตามตำแหน่งหน้าที่ของตนเอง

ทักษะ ความรู้ ความสามารถ (Skill) มีจุดอ่อนในเรื่องของความรู้ความสามารถ ความชำนาญในการเข้าปฏิบัติงานในการช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ภัยพิบัติแต่ก็สามารถที่จะฝึกฝนพัฒนาตนเองทั้งทางร่างกาย ความชำนาญในยุทธโปกรณ์ได้อย่างรวดเร็ว

รูปแบบการบริหารจัดการ (Style) จุดแข็งที่ชัดเจนคือการมีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจนมีผู้รับผิดชอบงานตามโครงสร้างและตามคำสั่ง (องค์กร) จึงสามารถที่จะบริหารจัดการบุคลากรและยุทธโปกรณ์ได้อย่างมีระบบ

ค่านิยมรวมถึงวัฒนธรรมองค์กร (Share values) “กองทัพบก เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์” และ “ประชาชนทหารเป็นที่พึ่งของประชาชนในทุกโอกาส” จุดอ่อนที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงาน บุคลากรปฏิบัติตามคำสั่งขาดความคิดนอกกรอบหรือความคิดริเริ่ม

การวิเคราะห์ตามกรอบแนวคิด PESTEL

ปัจจัยด้านการเมืองและนโยบายของรัฐ (Politic) ประเทศไทย มี ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีการกำหนดในการช่วยเหลือประชาชน และเตรียมความพร้อมในการรับมือต่อภัยพิบัติที่จะเกิดขึ้นในอนาคตซึ่งได้กำหนดไว้ใน ยุทธศาสตร์ที่ 1 ด้านความมั่นคง อุปสรรคที่เห็นได้ชัดเจนในการนำการเมืองมาเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการเงินของประเทศ (Economic) โอกาสที่ชัดเจน สามารถระดมทุนจากภาคเอกชนหรือองค์กรอิสระนอกพื้นที่ภัยพิบัติตามลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศไทยการเกิดภัยพิบัติจะไม่เกิดพร้อมกันทั่วประเทศ สามารถกระทำได้อย่างรวดเร็วเนื่องจากนิสัยคนไทยมีความเห็นอกเห็นใจกันเมื่อเกิดภัยพิบัติขึ้นในพื้นที่งบประมาณจากภาครัฐ มีการจัดสรรงบประมาณสำรองในกรณีเกิดภัยพิบัติในทุกจังหวัดของประเทศไทย ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจในการเบิกจ่ายเพื่อนำไปช่วยเหลือประชาชนได้ทันทีแต่ก็มีอุปสรรค ของบุคคลบางกลุ่มที่หวังผลกำไรไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการกักตุนสินค้าในการเก็งกำไร หรือผลประโยชน์ทางการเมืองจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม (Social) สังคมของประเทศไทย เป็นสังคมที่มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความเห็นใจกันเมื่อมีใครที่ต้องประสบกับความทุกข์ วัฒนธรรมที่หลากหลายก็เอื้อกันและกัน สังคมไทยจึงถือได้ว่าเป็นโอกาสที่ดีสำหรับ อุปสรรคในสังคมย่อมมีทั้งคนดีและคนไม่ดี คนที่ไม่ดีถึงจะน้อยแต่ก็ส่งผลต่อการทำงาน อีกประเด็นคือสังคมไทยจะเพิ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology) อุปสรรคที่ชัดเจน เทคโนโลยี และยูทิลิตี้ ยังไม่ทันสมัย และยังไม่เพียงพอการจัดสรร ยูทิลิตี้ให้กับ หน่วยงานไม่สามารถสนับสนุนต่องานที่หน่วยจะต้องพบในการเกิดภัยพิบัติในพื้นที่รับผิดชอบ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment) สภาพแวดล้อมในพื้นที่ รับผิดชอบมีการแปรปรวนภัยพิบัติที่เกิดขึ้นความหลากหลาย ภูมิประเทศเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการเข้าถึงที่หมาย

ปัจจัยด้านข้อกฎหมาย (Legal) พระราชบัญญัติบรรเทาสาธารณภัย คำสั่งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย 2560 แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก แผนยุทธศาสตร์กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2560 - 2564 ซึ่งเป็นโอกาสที่ หน่วยสามารถใช้เป็นแนวทางการทำงาน อุปสรรคของ คำสั่งและแผน ตามที่กล่าว มาแล้วยังมีบางส่วนไม่สอดคล้องต่อการปฏิบัติงานจริงของหน่วย

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัย ของมณฑลทหารบกที่ 32 สรุปได้ว่า การพัฒนาประสิทธิภาพในการ บรรเทาสาธารณภัยของมณฑลทหารบกที่ 32 ควรนำหลักการบริหารของ Gulick และ Urwick (POSDCORB) มาปรับปรุงใช้ในการแก้ปัญหาตั้งแต่ช่วงระหว่างเกิดภัยพิบัติ การเตรียม ความพร้อมที่ดีสามารถชะลอระดับความรุนแรงของผลกระทบ และความสูญเสียอันเนื่องมาจาก สาธารณภัยต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า “การรับมือภัยพิบัติที่มี ประสิทธิภาพมากที่สุด คือ การเตรียมความพร้อมในระดับสูงสุด”⁴

นอกจากนี้ การศึกษาวิจัยฉบับนี้ได้เก็บรวบรวมข้อมูลสำคัญจากการ สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้องและเป็นผู้ที่กำหนดในระดับ นโยบาย ผู้ควบคุมการปฏิบัติงานในพื้นที่ และ ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ ประกอบด้วย พันเอก เกียรติศักดิ์ สุริยะโยธิน ผู้อำนวยการกองสารสนเทศ กรมกิจการพลเรือนทหารบก พันเอก จัตุรงค์ จันทนนท์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ความมั่นคง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และ ร้อยตรี สมศักดิ์ สุญกรมรัตน์ เจ้าหน้าที่กองกิจการพลเรือนมณฑลทหารบกที่ 42 ซึ่งผลการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ สามารถสรุปประเด็นที่มีผลต่อการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

ประเด็นด้านงบประมาณ พบว่า การเบิกจ่ายงบประมาณให้กับหน่วยที่ขอรับการสนับสนุน การเบิกจาก เงินทดลองราชการ จะต้องมีเอกสารประกอบหลักฐานการเบิก ดังนี้

1) ประกาศจังหวัด.....เขตตำบล.....ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในจังหวัด.....

2) หนังสือขอรับการสนับสนุนหน่วยทหารเข้าช่วยเหลือประชาชนในเขตพื้นที่ภัยพิบัติ เพื่อขอรับการสนับสนุนไปยัง กรมบัญชีกลาง

3) ทั้งนี้ การเบิกจ่ายงบประมาณจึงมีความจำเป็นต้องมีหลักฐานเพื่อดำเนินการให้ถูกต้องตามระเบียบและข้อกำหนด ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องทราบและเตรียมการเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่รวดเร็วและทันเวลาต่อสถานการณ์

ประเด็นด้านการปฏิบัติงานในพื้นที่ พบว่า การเข้าพื้นที่ก่อนวันที่เกิดเหตุ เพราะจำเป็นจะต้องมีการเข้าพื้นที่ เพื่อเตรียมการรับภัยพิบัติ เพื่อลดการสูญเสียชีวิต การแก้ปัญหาในการเบิกจ่ายงบประมาณของหน่วย มณฑลทหารบกที่ 42 ให้กับกำลังพลที่ลงปฏิบัติหน้าที่ จะทำการเบิกจ่ายเพิ่มเติมตั้งแต่ที่มีการประกาศจังหวัดเขตตำบล.....ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน ทดแทนในวันที่ออกมาปฏิบัติงานก่อนวันที่มีการประกาศ ไม่สามารถเบิกงบประมาณได้

ประเด็นการเสริมสร้างยุทธโรปกรณ์ พบว่า หน่วยงานที่ดำเนินการปฏิบัติในพื้นที่ จำเป็นต้องมีทรัพยากรที่มีความเหมาะสมกับการช่วยเหลืองานสาธารณภัยกับหน่วยที่ปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะมีความแตกต่างทางภูมิศาสตร์

อย่างไรก็ดี จากประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับการปฏิบัติและการดำเนินการต่อเนื่องจากภารกิจการบรรเทาสาธารณภัย ได้แก่

ประเด็นการบริหารจัดการเรื่องเอกสารหลักฐาน พบว่า มีความคิดเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับการเสนอแก้ไข คำสั่ง ระเบียบเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณให้กับหน่วยที่ลงปฏิบัติงานก่อนที่จะมีประกาศจังหวัดเขตตำบล.....ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน

ประเด็นความรับผิดชอบต่อภารกิจด้านการบรรเทาสาธารณภัย พบว่า มีความคิดเห็นที่แตกต่างเกี่ยวกับการเสนอให้ผลักดันกองอำนาจการรักษาความมั่นคง

ภายในจังหวัด ซึ่งมีงบประมาณราชการในการใช้เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่ ทำให้สามารถบริหารจัดการและสรรหาทรัพยากรในการปฏิบัติการได้มากกว่า

จากการศึกษาข้อมูล หลักการ ยุทธศาสตร์ นโยบาย ตลอดจนแนวคิดที่เกี่ยวข้องตามกรอบแนวคิดการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แนวทางการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย สามารถนำเสนอกลยุทธ์เพื่อพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานได้ ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก

1.1 กองทัพบกและหน่วยงานในสังกัดต้องส่งเสริมให้การเรียนรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการบรรเทาสาธารณภัยที่ถูกต้อง รวมทั้งการให้ข้อมูลความรู้สำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องสำคัญต่อการดำเนินงาน โดยกำลังพลผู้ปฏิบัติงานต้องได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งต้องแข่งกับเวลาและความสูญเสียที่จะเกิดขึ้น อันนำมาซึ่งการลดความสูญเสียและเป็นการตอบสนองต่อภารกิจของกองทัพบกโดยตรง

1.2 กองทัพบกและหน่วยงานในสังกัดต้องส่งเสริมและพัฒนางานด้านการบรรเทาสาธารณภัย เนื่องจากปัจจุบัน การปฏิบัติงานในการบรรเทาสาธารณภัยนั้นมีความซับซ้อนและมีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้การมีงบประมาณเพื่อจัดซื้อยุทโธปกรณ์และเครื่องมือที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีการจัดหา เพื่อให้เกิดการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงานจนจบภารกิจ อันทำให้การบรรเทาความเสียหายสามารถปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น

1.3 ผู้บังคับบัญชาจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนค่านิยมและรูปแบบการทำงาน โดยมุ่งเน้นการทำงานในลักษณะการบูรณาการความร่วมมือ โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีภารกิจเฉพาะเกี่ยวกับการบรรเทาสาธารณภัย เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน และหากเกิดกรณีที่มีสาธารณภัยที่กินพื้นที่บริเวณกว้าง จะสามารถบริหารจัดการแบ่งเขตความรับผิดชอบในลักษณะการทำงานที่ประสานสอดคล้องอย่างมีประสิทธิภาพ

2. กลยุทธ์เชิงรับ

2.1 กองทัพบกและหน่วยงานในสังกัด ต้องจัดการวางแผนกำลังพล เกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลของแต่ละหน่วย โดยการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยมีความเสี่ยงและความล่าช้าเมื่อมีการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง อันสามารถส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ของงานและความปลอดภัยของกำลังพลได้ ดังนั้น จึงควรมีงบประมาณในการดูแลเป็นกรณีพิเศษในรูปแบบที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อสร้างขวัญกำลังใจต่อการทำดีเพื่อส่วนรวมที่เห็นเป็นรูปธรรมและทันต่อความรู้สึก

2.2 กองทัพบกและหน่วยงานในสังกัด ต้องจัดให้มีหน่วยงานเฉพาะกิจ ที่ศึกษาการปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านบรรเทาสาธารณภัย เพื่อการวางแผน การให้ข้อมูล การวิเคราะห์หนทางการปฏิบัติ และการบริหารจัดการทรัพยากรในอนาคตที่เฉพาะเจาะจง กับงานด้านบรรเทาสาธารณภัย ที่มีความสอดคล้องกับสภาพและความรุนแรงที่เกิดขึ้นจาก ปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อมที่มีมากขึ้นด้วย

3. กลยุทธ์ป้องกัน

ปัจจุบันสาธารณภัยมีความรุนแรงและเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ด้วยปัจจัยของการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ซึ่งในประเทศที่พัฒนาแล้วจะมีระบบหรือเทคโนโลยีในการ คาดการณ์ความรุนแรงและการเกิดขึ้นของสาธารณภัย อันนำไปสู่การเตรียมพร้อมที่สอดคล้องกับ แนวโน้มของความรุนแรงและสภาพปัญหา ดังนั้น กองทัพบกควรมีการประสานข้อมูลหรือเครือข่าย การปฏิบัติงาน เพื่อใช้เทคโนโลยีหรือข้อมูลดังกล่าวให้เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานปฏิบัติได้ เนื่องจากหน่วยงานที่ปฏิบัติยังไม่มีความสามารถหรือความพร้อมในการทำงานด้วยทรัพยากรข้างต้น

4. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

4.1 กองทัพบกและหน่วยงานในสังกัด ต้องมีการระดมความคิดเห็นต่อ การดำเนินการวางกลยุทธ์ให้สอดคล้องความรุนแรงของสาธารณภัย โดยต้องใช้แนวคิด การบริหารจัดการทรัพยากร และการบริหารงานในรูปแบบของการบูรณาการความร่วมมือ กับหน่วยงานอื่นๆ เพื่อไม่ให้เกิดภาระในการทำงานที่ซ้ำซ้อนและทำให้เกิดความล่าช้า ต่อการให้ความช่วยเหลือประชาชนต่อสาธารณภัยอย่างทันท่วงที ทั้งนี้การดำเนินงาน โดยเฉพาะการบริหารจัดการข้อมูลจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีสารสนเทศ และผู้มีความรู้ ในแต่ละด้านเข้ามาร่วมมือกัน โดยกองทัพบกอาจช่วยในลักษณะของการเป็นผู้อำนวยการ หรือผู้ประสานงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการทำงานของหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความรับผิดชอบ โดยตรงได้ปฏิบัติงานตามงบประมาณที่หน่วยนั้นๆ ได้ถูกจัดสรรไว้

4.2 ควรมีการพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านเอกสาร โดยเฉพาะ การปรับปรุงระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนข้อกฎหมาย ที่ทำให้เกิดขั้นตอนที่เป็นภาระในการ ดำเนินการ ซึ่งเป็นการสร้างงานโดยไม่จำเป็นให้แก่ผู้ปฏิบัติ เพื่อจะได้บริหารจัดการนำกำลังพล หรือทรัพยากรที่เกี่ยวข้องไปช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพให้หน่วยมณฑลทหารบกที่ 42

จากการศึกษาปัญหาของระบบการบริหารจัดการตามกฎหมายในการ ดำเนินการบรรเทาสาธารณภัย วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการบรรเทาสาธารณภัย ด้วยทฤษฎี แนวคิดและการใช้หลักการวิเคราะห์ทรัพยากร และปัจจัยแวดล้อมขององค์กร

ข้างต้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และเสนอแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัย สำหรับมณฑลทหารบกที่ 42 เพื่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ควรแก้ไขคำสั่งเพื่อแก้ไขการเบิกจ่ายงบประมาณให้ครอบคลุม การปฏิบัติงานของหน่วย มณฑลทหารบกที่ 42

2. ควรเสริมสร้าง บุคลากร ยุทโธปกรณ์ ให้ทันสมัยและเหมาะสมในแต่ละหน่วย ตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ในพื้นที่รับผิดชอบ

3. หน่วยงานที่จัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยจะต้องมีแนวทางในการบูรณาการ การเข้าช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ด้วย กำลังพล ยุทโธปกรณ์ที่มีความสมบูรณ์ และ ประสานสอดคล้องกัน

บทที่ 3

บทอภิปรายผล

การแก้ไขคำสั่งเพื่อแก้ไขการเบิกจ่ายงบประมาณให้ครอบคลุมการปฏิบัติงานของหน่วย มณฑลทหารบกที่ 42

ด้านงบประมาณการเบิกจ่าย งบประมาณให้กับหน่วยที่ขอรับการสนับสนุน การเบิกจาก เงินอุดหนุนราชการ จะต้องมียกเอกสารประกอบหลักฐานการเบิก ดังนี้ 1) ประกาศจังหวัด.....เขตตำบล.....ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในจังหวัด.....

2) หนังสือขอรับการสนับสนุนหน่วยทหารเข้าช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ภัยพิบัติ เพื่อขอรับการสนับสนุนไปยัง กรมบัญชีกลาง สำหรับ หน่วยมณฑลทหารบกที่ 42 ต้องเข้าพื้นที่ ก่อนวันที่เกิดเหตุ เพราะจำเป็นต้องมีการเข้าพื้นที่ เพื่อเตรียมการรับภัยพิบัติ ให้ทำการเบิกเพิ่มเติมให้กับกำลังพลวันที่มีการประกาศจังหวัด.....เขตตำบล.....ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในจังหวัด.....เป็นการแก้ปัญหาที่ไม่มีเป็นไปตามระเบียบ ในปัจจุบันทางศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 4 กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน อยู่ในขั้นตอนปรับระเบียบในการเบิกงบประมาณเพื่อสอดคล้องของผู้ปฏิบัติงานจริง (ยังไม่ประสบความสำเร็จในการดำเนินการ)

หน่วยงานที่จัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยจะต้องมีแนวทางในการปฏิบัติงานการเข้าช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ด้วย กำลังพล ยุทโธปกรณ์ที่มีความสมบูรณ์และประสานสอดคล้องกัน

แนวทางการพัฒนาในการเสริมสร้างบุคลากร ยุทโธปกรณ์ ให้ทันสมัยและเหมาะสมในแต่ละหน่วย ตามลักษณะทางภูมิศาสตร์ในพื้นที่รับผิดชอบ

ด้านบุคลากร ปัจจุบัน หน่วย มณฑลทหารบกที่ 42 มีกำลังพลที่มีอายุมาก เนื่องจากเป็นหน่วยสนับสนุน กำลังพลที่มีอายุน้อยจะปฏิบัติงานในหน่วยกำลังรบเป็นส่วนใหญ่ ในการเพิ่มประสิทธิภาพเห็นควรที่หน่วยเหนือควรเสริมสร้างกำลังพลให้มีอัตราส่วนที่เหมาะสมและไม่กระทบต่อภารกิจ ประมาณ 50/50 เพิ่มให้หน่วย มณฑลทหารบกที่ 42 มีความคล่องตัว มีความพร้อมที่รับรู้เทคโนโลยี ใหม่ๆในการช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ด้านยุทโธปกรณ์เสริมสร้างยุทโธปกรณ์ที่มีความเหมาะสมกับการช่วยเหลืองานสาธารณภัย กับหน่วยมณฑลทหารบกที่ 42 โดยพิจารณาการจัดสรร ยุทโธปกรณ์ตามลักษณะภูมิศาสตร์ของประเทศพื้นที่รับผิดชอบ และเตรียมความพร้อมตั้งแต่ในที่ตั้งหน่วยทั้งบุคลากร ยุทโธปกรณ์ ให้มีความสมบูรณ์ สูงสุด ก่อนเกิดภัยพิบัติ

แนวคิดในการจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัย

การจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยต้องมีแนวทางในการดำเนินงาน โดยบูรณาการภารกิจเข้าช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ ด้วยกำลังพล และยุทธโธปกรณ์ที่มีความสมบูรณ์ พร้อมกับการบริหารจัดการที่ประสานสอดคล้องกัน

ด้านสถานะแวดล้อม ต้องการบริหารทรัพยากรทั้งภายในและภายนอกของศูนย์บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด จะต้องกำกับบูรณาการหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในการลงพื้นที่ขจัดความเหลื่อมล้ำ หรือกลุ่มหาผลประโยชน์เข้าตนเอง โดยเป็นการระดมทรัพยากร ยุทธโธปกรณ์ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ด้านการเตรียมพร้อมกำลังพล ต้องมีการพัฒนาและการบำรุงรักษาศักยภาพ ทั้งทางร่างกายและจิตใจของกำลังพล เพื่อให้กำลังพลยังคงมีขวัญและกำลังใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ด้านการบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างเต็มความสามารถ เนื่องจากเป็นภาระงานที่หนักและมีความเครียดในการปฏิบัติงานตลอดเวลา อย่างไรก็ตาม ควรมีการสนับสนุนงบประมาณพิเศษที่ต้องดูแลคุณภาพชีวิตในยามปกติ และการเสริมขวัญกำลังใจ ยามปฏิบัติการในพื้นที่เกิดเหตุ ทั้งนี้ ในการเตรียมพร้อมด้านกำลังพล จำเป็นต้องสร้างให้เกิดบรรยากาศ วัฒนธรรมองค์กร และความสัมพันธ์ในการทำงานที่เป็นไปในรูปแบบของคณะทำงานหรือทีม มากกว่าในเชิงความสัมพันธ์ในลักษณะของการสั่งการเป็นหลัก

ด้านการเตรียมข้อมูลและระบบสารสนเทศสนับสนุนภารกิจ ต้องมีการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการข้อมูล โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการประมวลผลและการวิเคราะห์แนวโน้มการเกิดสาธารณภัย อันนำไปสู่การคาดการณ์ลักษณะ รูปแบบ ตลอดจนความรุนแรงของสาธารณภัยต่าง ๆ โดยเฉพาะห้วงเวลาและความเป็นไปได้ในการเกิดเหตุ ซึ่งการพิจารณาดังกล่าว ควรมีการวางแผนตามเส้นเวลาของลักษณะของงาน ได้แก่ ก่อนเกิดเหตุ ระหว่างเกิดเหตุ และหลังจากเกิดเหตุ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำคัญในการพิจารณาวางแผนและบริหารจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

จากแนวคิดข้างต้นที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ เพื่อประกอบการตอบวัตถุประสงค์ของงานวิจัยข้อที่ 3 ซึ่งข้อเสนอในแต่ละด้านมีความสอดคล้องกับงานวิจัยและงานศึกษาทางวิชาการ ที่สามารถเชื่อมโยงและสนับสนุนต่อแนวคิดในการพัฒนา สามารถสรุปได้ดังนี้

พัทธพล ณ นคร ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบรรเทาสาธารณภัยร่วมไทย - ลาว ระหว่างปี พ.ศ. 2561 - 2566: กรณีศึกษาภารกิจกองทัพอากาศ” พบว่ากองทัพอากาศ มีบทบาทหน้าที่ในการตอบสนองนโยบายรัฐบาลและปฏิบัติตามข้อตกลงอาเซียนว่าด้วยการจัดการภัยพิบัติและการตอบโต้สถานการณ์ฉุกเฉิน (AADMER) โดยกองทัพอากาศ

พัฒนากำลังทางอากาศในการปฏิบัติการร่วมกับหน่วยงานรัฐบาลและต่างประเทศ อย่างกรณีศึกษาตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2561 - 2566 จากเหตุการณ์อุทกภัยใหญ่ที่ประเทศลาว และเหตุการณ์ปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดน การศึกษาได้ข้อสรุปว่า ในปี พ.ศ. 2561 - 2564 ที่เกิดเหตุการณ์อุทกภัยใหญ่ที่ประเทศลาว รัฐบาลไทยได้มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโดย กองทัพอากาศได้นำอากาศยานไปลำเลียงสิ่งของอุปโภคและบริโภค ในปี พ.ศ. 2562 - 2564 เหตุการณ์ปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดน ที่หมอกควันส่วนหนึ่งมาจากประเทศลาว รัฐบาลไทยได้ขอความร่วมมือร่วมผ่านทางเลขาธิการอาเซียนเพื่อขอความร่วมมือประเทศลาว และกองทัพอากาศมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาหมอกควัน ในปี 2565 - 2566 จากความร่วมมือร่วมพัฒนากลายเป็นการปฏิบัติการร่วม ที่เริ่มจากกองทัพอากาศไทยและ กองทัพอากาศลาวมีการประชุมเกี่ยวกับการบรรเทาสาธารณภัยจนนำไปสู่การฝึกซ้อม ประหว่างสองประเทศ จากกรอบทฤษฎีที่ใช้วิเคราะห์กรณีศึกษาดังกล่าว ทำให้เห็นถึง การพัฒนาจากความร่วมมือร่วมมาเป็นการปฏิบัติการร่วม จนทำให้เกิดความสัมพันธ์อันดี ระหว่างสองประเทศ ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้สนับสนุนในประเด็นการปฏิบัติงานร่วม ที่ต้องมีการบูรณาการการทำงานเพื่อให้การบรรเทาสาธารณภัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิวัตน์ ชาวเมือง ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ของการปฏิบัติงานระหว่าง ราชการส่วนภูมิภาคและราชการส่วนท้องถิ่นในการจัดการภาวะฉุกเฉินเหตุอุทกภัย ปี พ.ศ. 2563 กรณีศึกษา อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี” โดยมีข้อค้นพบ ดังนี้

- 1) ความสัมพันธ์แบบเป็นทางการ (Formal Relation) ในการจัดการเหตุอุทกภัยในภาวะ ฉุกเฉิน พบว่า การจัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ระดับอำเภอ ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน การจัดการในภาวะฉุกเฉินภายใต้ระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System :ICS) เนื่องจาก ผู้บัญชาการเหตุการณ์อำเภอขาดความเข้าใจกลไกและระบบ การทำงานภายใต้มาตรการการจัดการในภาวะฉุกเฉิน และโครงสร้างระบบบัญชาการที่ถูก กำหนดไว้ในแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของจังหวัด จึงเป็นปัญหาสำคัญ แม้จะมี การกำหนดโครงสร้าง การทำงานอย่างเป็นระบบ แต่ไม่ได้นำระบบบัญชาการเดี่ยว (Single command) และการกำหนดกติกา (Code of Conduct) มาใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้ตัวแสดงภายใต้มาตรฐานการจัดการในภาวะฉุกเฉินไม่เป็นไปตามแผน
- 2) ความสัมพันธ์ในการทำงานที่ไม่เป็นทางการ (Working Relation) ในการจัดการ เหตุอุทกภัยในภาวะฉุกเฉินพบว่า เมื่อผู้บัญชาการเหตุการณ์ไม่เข้าใจระบบของการบริหาร จัดการภายใต้โครงสร้างของระบบบัญชาการเหตุการณ์ (Incident Command System :ICS) และไม่ใช่ระบบบัญชาการเดี่ยว (Single Command) อย่างที่ควรจะเป็น จึงทำให้รูปแบบ การทำงานในความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นทางการ (Working Relation) ไม่เกิดการทำงานอย่าง เป็นระบบ หน่วยงานการปฏิบัติในพื้นที่ต่างทำงานตามความสามารถและศักยภาพของ

กลไกตนเองที่มีอยู่ ความสัมพันธ์ในการทำงาน (Working Relation) จึงไม่เกิดขึ้นและไม่สามารถประสานขอทรัพยากร เพราะไม่รู้ว่าใครมีศักยภาพในเรื่องใด และมีทรัพยากรใดบ้าง สุดท้ายนำไปสู่ความล่าช้าในการทำงานและให้ความช่วยเหลือ ผลการศึกษาพบว่า ในแง่ความสัมพันธ์แบบเป็นทางการตามแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด พบว่าในการนำไปใช้หน้างานตามโครงสร้างมาตรฐานการทำงานที่ถูกกำหนดในแผนดังกล่าว ไม่ถูกนำมาใช้ปฏิบัติอย่างเป็นระบบ จึงไม่เป็นไปตามมาตรฐานของการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ส่งผลให้การปฏิบัติงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขาดความเชื่อใจในการทำงาน และขาดการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทรัพยากรต่างๆ ด้วยความล่าช้า จนนำไปสู่การปฏิบัติงานตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สำหรับข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยพิจารณาจากผลการศึกษา โดยเสนอให้ดำเนินการตามแนวคิดเครือข่ายที่บริหารโดยองค์การหลัก (Network Administrative Organization : NAO) เนื่องจาก เป็นเครือข่ายที่มีรูปแบบการกำกับดูแลร่วมกัน มีองค์การนำ การบริหารและกำกับกิจกรรมของเครือข่าย สอดคล้องกับระบบบัญชาการเหตุการณ์ ที่มีตัวแสดงจำนวนมากเข้ามาดำเนินการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งข้อเสนอกลไกการบริหารจัดการภัยพิบัติแบบเครือข่ายในระดับพื้นที่ เสนอให้ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์อำเภอ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการจัดการสาธารณภัย และเป็นศูนย์กลางการประสานการปฏิบัติของเครือข่ายการจัดการภัยพิบัติระดับพื้นที่ ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวสนับสนุนต่อการเตรียมพร้อมด้านกำลังพล โดยจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับขวัญกำลังใจ และการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบการทำงานเป็นหมู่คณะ

วีวรรณ แก้วบัวดี ศึกษาวิจัยเรื่อง “ภาวะเหนื่อยล้าและปัจจัยที่มีผลต่อการทำงานในเจ้าพนักงานและพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในกรุงเทพมหานคร” พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีภาวะเหนื่อยล้าในการทำงานด้านความอ่อนล้าทางอารมณ์ ด้านการลดความเป็นบุคคลและด้านการลดความสำเร็จส่วนบุคคลอยู่ในระดับต่ำ (ร้อยละ 75.4, 84.0 และ 48.2 ตามลำดับ) และผู้ที่มีภาวะเหนื่อยล้าในการทำงานระดับสูงคิดเป็นร้อยละ 8.31 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะความเหนื่อยล้าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ สถานภาพทางเศรษฐกิจ ที่มีรายได้ไม่พอใช้ (OR_{adj}=2.56; 95%CI:1.01-6.47) การมีความไม่พึงพอใจในสิ่งแวดล้อมในสถานีดับเพลิงที่ทำงาน (OR_{adj} =8.31; 95%CI: 2.02-34.15) การได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงานที่ไม่เพียงพอ (OR_{adj} =3.38; 95%CI: 1.24-9.24) และการมีความไม่พึงพอใจในงาน (OR_{adj} =9.90; 95% CI: 2.68-36.68) จากการศึกษาพบว่ามีหลายปัจจัยสัมพันธ์กับการเกิดภาวะความเหนื่อยล้า เช่น ความไม่พึงพอใจในสิ่งแวดล้อมในที่ทำงาน การไม่ได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นปัจจัยที่อาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเช่น พัฒนาสภาพแวดล้อมการทำงานให้ดีขึ้น เฝ้าระวังทางสุขภาพจิตมากขึ้น เพื่อให้ผู้ทำงานมีสุขภาวะที่ดี ส่งผลดีต่อประสิทธิภาพ

และความปลอดภัยในการทำงานต่อไปได้ ซึ่งงานวิจัยฉบับนี้สอดคล้องกับเหตุผลในการเตรียมพร้อมด้านกำลังพลในการปฏิบัติงาน ที่มีปัจจัยเกี่ยวกับภาวะเหนื่อยล้ามาเป็นข้อพิจารณาในการนำเสนอแนวทางการพัฒนา

พรรณภัทร ราชอาณาจักร ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของความร่วมมือระหว่างองค์การภาครัฐและองค์การสาธารณกุศลในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย: กรณีศึกษาอุทกภัย จังหวัดนครศรีธรรมราช” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ได้แก่ ปัจจัยผู้นำ ที่มีความเข้าใจในงาน มีความเด็ดขาดช่วยแก้ไขปัญหา และใส่ใจในผู้ปฏิบัติงาน, ปัจจัยวัตถุประสงค์ของแต่ละองค์การที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน และปัจจัยอำนาจตัดสินใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานปฏิบัติงานได้รวดเร็วและแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ทันที ส่วนปัจจัยที่เป็นปัญหาและอุปสรรคของความร่วมมือฯ ได้แก่ ปัจจัยการติดต่อสื่อสารและประสานงาน ที่ยังมีความยากลำบากและความยุ่งยากในความร่วมมือ ปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานซึ่งแตกต่างกัน ทำให้การปฏิบัติงานเกิดความติดขัด, ปัจจัยทรัพยากรในการปฏิบัติงาน ทั้งงบประมาณ บุคลากร และอุปกรณ์ก็ยังไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน และปัจจัยการแสวงหาผลประโยชน์และการแทรกแซงการปฏิบัติงานจากบุคคลภายนอก นำไปสู่การลาออกของผู้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตัวแบบสานพลังจัดการสาธารณภัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาความร่วมมือของสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดนครศรีธรรมราชกับองค์การสาธารณกุศลในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีกระบวนการความร่วมมือเป็น 3 ระยะ ตั้งแต่ก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย ซึ่งสอดคล้องกับการเสนอแนวทางการพัฒนาในด้านการเตรียมข้อมูลและระบบสารสนเทศสนับสนุนภารกิจ

ในการวิเคราะห์ผลการวิจัยที่ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนา เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการทำงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยข้างต้น ผู้วิจัยได้นำข้อเท็จจริงมาวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดหรือหลักการในการปฏิบัติ ที่มุ่งเน้นการทำงานตามกรอบปฏิบัติของกองทัพบกเป็นสำคัญ ผู้วิจัยค้นพบว่า ควรมีการพัฒนาด้านสภาวะแวดล้อม ด้านการเตรียมพร้อมกำลังพล และด้านการเตรียมข้อมูลและระบบสารสนเทศสนับสนุนภารกิจ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยต่างๆ ข้างต้น ดังนั้น การนำข้อเสนอไปสู่การพัฒนาระบบการทำงาน จึงควรปฏิบัติโดยเร่งด่วนเพื่อให้เกิดการเตรียมพร้อมสำหรับสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

บทที่ 4

บทสรุป

การวิจัยเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42 ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามการวิจัย ในเรื่องของสภาพปัญหาของระบบการบริหารจัดการตามกฎหมายในการดำเนินงานระหว่างองค์กรเป็นอย่างไร ปัจจัยที่มีผลต่อการบรรเทาสาธารณภัยมีอะไรบ้าง และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัยให้กับมณฑลทหารบกที่ 42 ควรเป็นลักษณะใด จากการศึกษา พบคำตอบว่า มณฑลทหารบกที่ 42 ถือเป็นหน่วยงานหลักในการเข้าช่วยเหลือประชาชนตามภารกิจของกองทัพบกที่ได้มอบหมายให้กับหน่วยทหารที่รับผิดชอบพื้นที่ ด้านบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ ซึ่งมีความหลากหลายของลักษณะภูมิศาสตร์ทางธรรมชาติ ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจึงมีความหลากหลายเช่นกัน

ทั้งนี้ จากปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานที่พบบ่อยครั้งปัญหาของระบบการบริหารจัดการตามกฎหมายระหว่างองค์กรในการดำเนินงานยังไม่สอดคล้องกับการทำงานระเบียบ คำสั่งการเบิกจ่ายงบประมาณและคำสั่งของรับการสนับสนุนหน่วยทหารของส่วนราชการ เพื่อให้หน่วยสามารถเข้าปฏิบัติงานได้อย่างทันที่ต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในการเข้าช่วยเหลือผู้ประสบภัยของหน่วยมณฑลทหารบกที่ 42 ระเบียบและคำสั่งยังไม่เป็นไปตามแนวทางเดียวกันกับนโยบายของกองทัพบก” กองทัพบกเป็นที่พึ่งของประชาชนในทุกโอกาส ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การบรรเทาสาธารณภัยในด้านยุทธโศปกรณ์ การเสริมสร้างยังไม่สอดคล้องกับภูมิศาสตร์กับที่ตั้งหน่วยมณฑลทหารบกที่ 42 ที่รับผิดชอบพื้นที่ บุคลากร ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และยุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยเหมาะสมตอบสนองต่อสถานการณ์ที่ประสบของผู้ปฏิบัติงานต่อการช่วยเหลือผู้ประสบภัยตามพื้นที่ที่เกิดภัยพิบัติ ตามภารกิจของ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยจังหวัดและนโยบายของกองทัพบกที่มอบให้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัย กองทัพบกควรจะมีการแก้ไขคำสั่ง เพื่อการเบิกจ่ายงบประมาณและเบิกยุทธโศปกรณ์ทดแทนให้สอดคล้องครอบคลุมห้วงการปฏิบัติงานให้กับหน่วย เพื่อตอบสนองการทำงานตามคำสั่งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยจังหวัด และเป็นไปตามนโยบายของกองทัพบก เพื่อให้หน่วยมีความพร้อมเสริมสร้างให้การปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัยของหน่วยสามารถทำงานได้

อย่างต่อเนื่องในการกิจต่อไป โดยเร่งให้ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 4 กอรมน. แก้ไขคำสั่ง เพื่อให้หน่วยที่ปฏิบัติงานสามารถเบิกจ่าย งบประมาณปฏิบัติของหน่วยงานที่ต้องลงไปเตรียมการรับมือกับภัยพิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเพิ่มบทลงพระราชการให้กับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ดังนี้ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา (ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2560) ได้มีคำสั่ง หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 51/2560 เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักรแก้ไขคำนิยาม มาตรา 3 “การรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร” ให้รวมถึงในกรณีที่เกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เพิ่มเติมอำนาจหน้าที่ ตามมาตรา 7 ในการติดตามและประเมินสถานการณ์ภายนอก ที่อาจก่อให้เกิดภัยคุกคามต่อความมั่นคงภายใน แก้ไของค์ประกอบของคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ตามมาตรา 10 โดยเพิ่มเติมให้อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นกรรมการ เพื่อให้สอดคล้องกับการแก้ไขนิยามตาม มาตรา 3 กำหนดให้มีคณะกรรมการอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน และจังหวัด โดยแก้ไขเพิ่มเติมในมาตรา 11 และมาตรา 13 สำหรับหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ก่อน ที่จะมีการเกิดภัยพิบัติในเขตพื้นที่จังหวัดนั้นๆ

นอกจากนี้ กองทัพบกควรเสริมสร้างปัจจัยด้านยุทธโศปกรณ์ และบุคลากร ให้มีความพร้อมทั้งความรู้ความสามารถและความเหมาะสมสัดส่วนของกำลังพลของช่วงอายุควรจะมีสัดส่วนของกำลังพลอายุต่ำกว่า 45 ปี กับกำลังพลอายุ 45 ปี ขึ้นไป สัดส่วนควรอยู่ประมาณ 50/50 ของกำลังพลของมณฑลทหารบกที่ 42 เสริมยุทธโศปกรณ์ให้ทันสมัยและมีความเหมาะสมการปฏิบัติงานจะทำให้มีประสิทธิภาพการทำงานเพิ่มขึ้นตามลักษณะของภูมิศาสตร์ในพื้นที่รับผิดชอบ

ในด้านการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับมณฑลทหารบกที่ 42 การทำงานควรมีการดำเนินงานในรูปแบบของการบูรณาการกับส่วนราชการในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการประสานสอดคล้องกับการใช้กำลังพล งบประมาณ และยุทธโศปกรณ์ให้เหมาะสมกับงานที่ต้องปฏิบัติและภัยพิบัติที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ และเน้นย้ำถึงการปฏิบัติในทุกขั้นตอนที่ไม่ควรหาผลประโยชน์ เพื่อให้ตนเองหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ควรคิดถึงส่วนรวม เพื่อให้ประชาชนได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมองงานทั้ง ก่อนเกิดภัยพิบัติ ระหว่างเกิดภัยพิบัติ และหลังเกิดภัยพิบัติ ประชาชนทุกคนได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และทันต่อเวลา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงศักยภาพและความรู้ของกำลังพลต่อการปฏิบัติงานด้านการบรรเทาสาธารณภัยของกองทัพบก เพื่อให้ทราบถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความพร้อมของกำลังในการปฏิบัติงานดังกล่าว อันนำไปสู่แผนการพัฒนาบุคลากรหรือกำลังพลด้านการบรรเทาสาธารณภัยต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาแนวโน้มของการเกิดและความรุนแรงของสาธารณภัยเพื่อการเตรียมพร้อมและพิจารณาเทียบเคียงกับศักยภาพของหน่วยที่รับผิดชอบ รวมทั้งกำลังพลของกองทัพบกกว่าสามารถบริหารจัดการต่อสาธารณภัยที่จะเกิดขึ้นได้มากน้อยอย่างไร

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบเชิงยุทธศาสตร์ในหน่วยงานสังกัดกระทรวงกลาโหม เช่น กองทัพเรือ กองทัพอากาศ และหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น

เอกสารอ้างอิง

- 1 คำสั่งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพไทย 2560. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก <https://shorturl.asia/GxzS0>
- 2 นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2561 - 2565). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/2XOfw>
- 3 แผนเตรียมความพร้อมแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/E23Os>
- 4 แผนบรรเทาสาธารณภัยกองทัพบก 2558 [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/3h96c>
- 5 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://plan.bru.ac.th/>
- 6 แผนยุทธศาสตร์กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2560 - 2564. [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/CpQw4>
- 7 ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580). [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 18 ธันวาคม 2566]. เข้าถึงได้จาก: <http://nscr.nesdb.go.th/wpcontent/uploads/19/04>

ประวัติย่อผู้วิจัย

ยศ ชื่อ	พันเอก อริยะ อินทะนาม
วัน เดือน ปีเกิด	20 กรกฎาคม 2517
ประวัติสำเร็จการศึกษา	
พ.ศ. 2534	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 34
พ.ศ. 2536	โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า รุ่นที่ 45
พ.ศ. 2550	หลักสูตรหลักประจำ โรงเรียนเสนาธิการทหารบก ชุดที่ 86

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2541 - 2547	กองพันทหารสื่อสารที่ 11 กองพลทหารม้าที่ 1
พ.ศ. 2547 - 2549	ผู้บังคับกองร้อยโรงเรียนเตรียมทหาร
พ.ศ. 2551 - 2552	รองผู้บังคับกองพันทหารสื่อสารที่ 15 กองพลทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2552 - 2553	ผู้ช่วยนายทหารฝ่ายกิจการพลเรือนกองทัพภาคที่ 4
พ.ศ. 2553 - 2555	ผู้ช่วยนายทหารเทคโนโลยีสารสนเทศกองทัพภาคที่ 4
พ.ศ. 2555 - 2558	ผู้บังคับกองพันทหารสื่อสารที่ 15 กองพลทหารราบที่ 15
พ.ศ. 2558 - 2559	หัวหน้ากองส่งกำลังบำรุง มณฑลทหารบกที่ 44
พ.ศ. 2559 - 2567	หัวหน้ากองข่าว, กองกิจการพลเรือน, กองส่งกำลังบำรุง มณฑลทหารบกที่ 42

ตำแหน่งปัจจุบัน

พ.ศ. 2567 - ปัจจุบัน	รองเสนาธิการมณฑลทหารบกที่ 41
----------------------	------------------------------

กิตติกรรมประกาศ

เอกสารวิจัยส่วนบุคคลฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากคณาจารย์ของวิทยาลัยการทัพบกทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิประสาทวิชาให้ความรู้ และประสบการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ที่ปรึกษา พันเอกหญิง รัชนิภา วัฒนอมสิน ที่ได้กรุณาให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำเอกสารวิจัยส่วนบุคคล

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พลตรี ทนงศักดิ์ มหาวงศ์ ผู้บัญชาการวิทยาลัยการทัพบก ที่กรุณาอนุมัติให้จัดทำเอกสารวิจัยเชิงยุทธศาสตร์ พันเอก พิษชญาน พวงทอง ประธานคณะกรรมการควบคุมเอกสารวิจัยส่วนบุคคล พันเอก เจษฎา เหมหาชาติ พันเอก พงศ์ปณต อรุณสุวรรณ กรรมการ รวมทั้ง พันเอก อภิเศกษุทธิ์ कुमारักษ์ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ และผู้อยู่เบื้องหลังทุกท่าน ที่คอยเป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในวิทยาลัยการทัพบกนี้ ซึ่งผู้วิจัยจะนำเอาความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในการพัฒนาหน่วยงาน และหวังว่างานวิจัยฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบรรเทาสาธารณภัยมณฑลทหารบกที่ 42 ให้มีประสิทธิภาพ และผู้ที่สนใจนำผลการวิจัยไปพัฒนาและต่อยอดให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศในอนาคตต่อไป